

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.,
minden következőnél 16 fillér.

Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, április 10.

Mal számunk főbb közléseinek:

Mennyibe kerülnek a választások?
Választási mozgalmak.
Ítélet a Reisinger-Balcsó pörben.
Blaha Lujza.
Korteszfogások.
Ripacs történetek.
A rendőrség elől a — Marosba.
Sikkasztás Kornfeld Zsigmond hagyatékából.
Tarkaságok.

A választójogért.

Arad, április 9.

Kristóffy József holnap Aradra érkezik s itt beszédet tart az általános és titkos egyenlő választójog érdekében. Utjának, úgy tudjuk, nincs aktuális pártpolitikai célja; legalább olyan nincs, amely a közvetlenül előttünk álló politikai eseményt, a választásokat illetné. Sem ő maga nem akar föllépni, se pedig más pártokat, vagy jelölteket támogatni nem szándékozik. Idejövetele nem tüntetés egy-egy személy vagy valamely párt ellen. Az általános és titkos választójogért való küzdelmet folytatja, igazabban kezdi újra, s ennek a harcok törekvésnek egyik állomása Arad.

A mikor az általános választójog kérdése így, minden politikai céltól és minden párttaktikától elsáncoltan áll előtérben, az bizonyára nagy érdeklődést és rokonszenvet fog kelteni Aradon, a hol mindig eleven talaja volt a demokratikus haladás eszméinek. Ez a város nem a születés előkelőségeinek, de a vagyon hatalmasainak sem köszönhetette fejlődését, kul-

turáját. Bennszülöttei, polgárai, értelmisége az egyszerű iparos- és kereskedő-embereknek, tisztviselőknak és jórészt munkásoknak, alkalmazottaknak ivadékai. Lehetetlen, hogy bennük ne élne annyi hála a multtal szemben, a mely őket a jövő iránt ne kötelezné; furcsa lenne, hogy a polgárok felvilágosodott társadalma a demokraciát csak addig szeretné, a míg az felülről hozzájuk ér; azontul, lefelé, már ugyanazt az önzést érezné, a mely a polgároknak, a jobbágyoknak, az elnyomott felekezeteknek egyenlő jogait évszázadokon át megtagadta, őket a nemzet sorának intézéséből kizárta.

Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az általános választójog kérdésében mindannyian egyformán gondolkoznak és éreznek. Ami Magyarország legfelsőbb politikai köreiből nincs tisztázva, s a mire nézve még a választójog radikális reformjának hívei között sincs talán teljes egyezés: az itt is részekre bontja a társadalmat. De a kik a fokozatos, vagy részleges kiterjesztés véleményén vannak, s a kik egyik vagy másik népréteg befogadását időelőttvalónak tartják, azokat is tiszteletreméltó aggodalmak, a maguk lelkiismeretében megszólaló, komoly érvek vezetik s nem a népjogok elől való elzárkózás. *Magyarország mai választórendszere elavult, korhadt és igazságtalan.* Ezt a rendszert föltétlenül meg kell változtatni, a megváltozott idők szelleméhez formálni. Lehetetlen ma már meg nem hajolni annak igazsága előtt, hogy a jogokra nem a vagyon, az adóképeség szerez érdemet,

hanem a *munka*. Ennek az elvnek lehet némelyek szerint korrektívuma, a melyet magasabb szempontok és a különleges helyzet tesznek indokolttá, de az elvet megtagadni, az elől elzárkózni annyit jelentene, mint Magyarországot a huszadik századból a multba visszavezetni.

S a propaganda irányítására, vezetésére alig lehet Magyarországon valakinek több jogcime, mint Kristóffy Józsefnek. Az ő belügyminisztersége alatt lett az általános és titkos választójog kérdése a munkásosztálynak hosszú időn át meddően hangzottatott óhajából olyan politikai program-pont, amelyet azóta a felszínről levenni, arról megfeledezni nem lehetett. S ha akkor azt vetették ellene Kristóffynak, hogy a választójog kérdésével egy törvénytelen kormányának létjogát akarta megalapozni, ma ez az ellenvetés sem őt, sem a törekvését nem érheti. Ma, kormányon és pártokon kívül egyedül a választójogért való törekvést jelenti ő, amelytől ez a város a rokonszenvet nem vonhatja meg.

Olyan erős, határozott ez a rokonszeny, hogy azok az izetlen plakátok se ronthatják meg, amelyek ezt a tüntetést oly színnel igyekeznek bemázolni, mintha az aradi munkapárt és annak jelöltje ellen irányulna. Az általános választójog híveit nem lehet egyetlen politikai pártnak se kisajátítani; nem lehet azok közül kirekeszteni olyan polgárokat, akik az aradi képviselőválasztás előtt Tisza István személye körül tömörülnek, aki tudvalevően a fokozatos és mértékkel való jogkiterjesztés híve. S annak, ha a választójog

A népszinműről.

Irtá: Blaha Lujza.

Szegény népszinmű, már majdnem a történelem vagy! Minduntalan megkongatják fejed fölött a lélekharangot és olyankor úgy összeszorul a szívem, mintha a legkedvesebb barátom életéért kellene remegnem.

Ugy is van. A népszinmű meg én össze vagyunk forrva az egymáshoz tartozóság legédesebb kötelékeivel. Legszebb emlékeim a népszinművel vannak összeforrva. Álmaim, sikereim, egész életem a népszinművel foródnak össze... hogyne félténem hát, hogyne tündönném én is sokszor: van-e még jövője, lesz-e még másodvirágzása, továbbfejlődése?

Mindig azt hisszük, azt reméljük, amit óhajunk. Én pedig teljes szívemből óhajtom, hogy a népszinmű tovább éljen, így hát mély meggyőződéssel hiszem is.

Igaz, hogy a mostani áramlat ellenem vall, de hát, édes istenkém, nem most először lett a népszinmű a nagyközönség hamupipókéje. A régiak: Gvadányi, Szigligeti, Vachót, majd Szigeti bácsi elhallgattak. Hegedüsné meghalt és a népszinmű hanyatlásnak indult... de egyszerre csak megszólalt Tóth Ede, az én felejtőtetlen Tóth Edém! „A falu rossza” új korszaknak volt a hirdetője. Ezt követte a „Tolonc”, meg a „Kintornás család”... Fájdalom, több már nem tellett tőle.

De az ő nyomdokain haladva Csepreghy Ferenc, Rákosi Jenő, Berczik Árpád, Rátkay

László, Almásy Tihámér, meg a többiek, pompásabbnál pompásabb darabokat irtak a magyar közönségnek és hatásos, jó szerepeket nekem.

Igazán nagy zavarban lennék, ha most hirtelenében azzal a kérdéssel ijesztenének rám: — Melyik a legkedvesebb szerepem?

Tudom is én! Hiszen annyi parasztszerepet játszottam világeletemben, hogy bizony nem igen tudnám megmondani, hány szinpadi nevem volt már!

Volt idő, amikor a nyári vakációt külföldi fürdőhelyen, vagy Velencében, Párisban, Londonban töltöttem... na nem épen „tanulmányuton”! Amikor tanulni akartam, kimentem falura, a nép közé és onnan hoztam új benyomásokat, új típusokat.

Vakáció után rendszeren a „Tündérlak Magyarhonban”-t tüzték ki első felléptemül a Népszínházban. Ebben a régi, naív darabban már a színpalak mögött gyujtok nótára s e soroknál lépek a sugólyuk elé:

Messze jártam
Másutt is volt
Jó dolgom,
De a szívem
Csak azt mondja
Jobb otthon.

E célzatos szavakra tomboló tapsvihár tört ki. Erre számítottunk mindnyájan: a direktor, a közönség, no meg én is... akit ez a jóleső szeretet újra, meg újra mélyen meghatott.

Nagy betegségem után a „Sárga csikó”-ban léptem fel először. Annál a jelenésnél, a mikor mint Erzsike, elmondom, hogyan menekültem meg a nagy veszedelemből, partnerem, a kedves, a felejthetetlen Vidor tata kalapját orvosom, Tauffer dr. tanár páholya felé megemelve — a szerepe utasítása szerint — háls hangon mondta:

— Az Isten áldja meg a megmentődet!

A publikum megértette a vonatkozást és percekig tapsolt a — megmentőmnek. Nem tagadom, elpityeredtem ott a szinpadom és sokáig azt hittem, hogy Erzsike a legkedvesebb népszinművem.

Sokáig tartana, ha minden darabhoz fűződő drága emlékeimet fel akarnám sorolni. Egy az, most hirtelenében nem is jutnának eszembe, aztán maguk ugyancsak megköszönnék, ha annyi helyet foglalnék le magamnak. Akit érdekel... olvassa el annak idején a naplómát.

A körülményeken kívül sok része volt szereplőtársaimnak is abban, hogy valamelyik darab és szerep jobban tetszett, mint a másik. Hol van Tamásy, az én első Gándör Sándorom? Hol van Tihanyi?... az öreg Peták káplár kreálója?... Egyedül — a kitűnő Gónosz Pista, vagy Eöry Gusztó — a Veréb Jankóm?... Vidor Palya se szekundál már nekem, mint Kósza Gyurka és Horváth Vince is penzióban csücsül ahelyett, hogy Mravcsákot játszaná!

Ugy összeszoktam ezekkel, hogy ismertük-értettük már a ki se mondott gondolatunkat, ötle

propagandáját ilyen hegyes köpésű jel-szavakkal, bizonyos pártok előtt kedves tüntetéssel kötik össze, nem az a veszedelme, mintha csökkentené az általános választójog eddigi, becsületes híveinek számát. De az ilyen összekeverésnél eltéveszthetik, hogy melyik az igazi cél, s hogy melyik történik a másik kedvéért. A választójogi propaganda lenne csak arra való, hogy a munkapárt jelöltje ellen agítaljanak, — vagy pedig azért agítaljának a jelölt ellen, hogy ezzel a választójog sorsát erősítsék. Egyiknek se lenne sok értelme. A népjogok kiterjesztése komoly, nagy jelentőségű kérdés. S amikor ez a kérdés először áll előtérben oly szándékkal, hogy az a polgárság érdeklődését bevonja, a polgárság rétegeit megnyilatkoztassa, a mozgalomhoz szegődtesse, akkor kár ezt a kortesfogások feltájjal teleszórni. Az pedig alapos feltájjal lenne a választójog propagandájának, ha azzal a boldogult koalíció embereinek szereznének örömet. A koalíciónak egyetlen nagy feladata volt, hogy az általános választójogot megosinálja. Négy esztendő alatt nem jutott ehhez ideje. Most tehát nem árt egy kis tartózkodással fogadoni azok lelkesedését, akik a múltban egyáltalán nem voltak az általános és titkos egyenlő választójognak őszinte hívei s nem bizonyos, hogy a jövőben is mindig azok lesznek.

A munkapárt hivatalos jelölése. A nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottsága Perczel Dezső elnöklésével naponta órák hosszat tanácskozik, hogy az egyes kerületek hivatalos munkapárti jelöltjeinek listáját véglegesen megállapítsa. A bizottság valószínűleg április 17-ére kész lesz munkájával és nyilvánosságra hozza a megállapodásokat.

Mennyibe kerülnek a választások?

Hozzáértők becslése szerint egy-egy országos képviselőválasztás — mindegyik fél költségesét összeadva — tizenkét-tizenöt millió koronát hoz nálunk „alkotmányos“ forgalomba. Józanul és minden cinizmus nélkül megállapíthatjuk tehát, hogy egy általános választás nemcsak politikai esemény, hanem nagy közgazdasági jelenség is, mely azonban csak igen csekély mértékben érinti a nemzeti gazdaságnak termelő részét. Hirtelen szaporodnak a zászlógyárak és ujságok; néhány új jelvényre, kokárdára kérnek szabadalmat: ennyi az egész, amit a választási költségekből a termelés számla javára írhatunk. A forgalomba kerülő milliók másik tulajdonos része a fogyasztást s a vagyon elosztást illeti. Eppen ezért nagyon nehéz nyomukba járni s a közgazdaságtan mérlegén lemérni igazi holt vagy eleven súlyát.

Alig van két hónapja, mikor szemünk előtt játszódott le Nagy-Britanniának legutolsó, történelmi nevezetességű választási harca. Megbizonyosodtunk róla, hogy Anglia hatszor-hét-szer nagyobb összegeket mozgósít egy alkotmányos küzdelemre, mint nálunk történik. Amerika választásai pedig oly pénztömegeket nyelnek el, melyek a trösztök óriási vagyonához vannak arányitva s nem a mi polgári zsebeinkhöz. Ebből két dolog következik. Az egyik az, hogy nagyban és egészen a kultúra haladásával nem csökkennek a választási költségek, hanem nőnek: ez szerény nézetem szerint — ismét megerősíti abbéli felfogásomat, hogy nemcsak az árak „drágul“-nak általában, hanem magának a pénz anyagnak vásárló értéke csökken. A másik következmény, melyet a tanulságokból le merék zárni az, hogy a kultúrának vagy a választási erkölcsnek haladását nem sz mutatja, mintha tisztességesebb választásnál vagy jobb választási rendszerben nem forogna több pénz és csökkennének a költségek, hanem az jelzi és méri a haladást, hogy a választási pénzek tisztességes agitációra használhatók fel s mindjobban csökken a lélekvásárlás.

Az első főkérdés, mely a választások közgazdaságtanában fölmerül, arról szól, hogy vajon milyen összefüggés van az országgyűlések tartama és a választási költségek sokasága között. A hosszú ciklus drágább-e vagy a rövid lejáratu országgyűlés? Magam részéről azt hiszem ugyan, hogy politikai válságaink egyik nagy oka, az ötödéves országgyűlési ciklus (mert állandó kormányzat csak a rövidebb, három éves országgyűlés mellett lehetséges) s

azt is elbízem, hogy a ritka képviselőválasztás szintén megdrágította a mandátumokat, azonban úgy látom, hogy tulságos jelentőséget tulajdonítani ennek nem lehet s mindent erre a kontóra írni nem szabad. Példa erre Amerika, ahol a választások sokkal több pénzt emésztenek, mint nálunk, holott statisztikailag bebizonyítható, hogy míg nálunk egy választó átlag minden négy évben egyszer választ, addig az északamerikai Egyesült-Államokban minden választóra évenként átlag tizenhét választás jut, mert a képviselőkön, szenátorokon s a kongresszusi tagokon kívül a közigazgatási alkalmazottakat is foly on s rövid időre választják, a biraktól kezdve a köztársaság elnökéig.

Igy voltaképpen a választások megdrágulásának igazi oka egyrészt — mint már említettem — a pénzértéknek hanyatlása, másfelől pedig a választási technikának a nagy üzem felé átalakulása: ez alatt azt értem, hogy mind szélesebb néprétegeket s mind állandóbb stimulussal kell ellátni. A haladás pedig abban van, hogy mennél műveltebb a polgárság s mennél tisztább a választási erkölcs, annál inkább a szellemi stimulusokra költik a pénzt (gyűlésekre, hirdetésményekre, röpiratokra, Amerikában még szónokokra és fonográfokra is) s annál kevesebb jut alkoholra.

Igy állván a dolgok, megállapíthatjuk, hogy a mi mai viszonyaink között a legnagyobb hasznát a választási pénz-mozgósításból az államkincstár kapja. Első pillanatra ez különösnek látszik: pedig úgy van. Rendkívül növekednek a posta és távirda bevételei: ezek a kincstáré. Megnő a vasutak személyforgalma a küldöttégek és választók szállításával. Ez is a kincstáré. De főként megnövekszi a választás — sajnos — a szeszadó jövedelmet. A mint legutóbb ki is mutattam, hogy ha egy választási hónapot veszünk ki a statisztikából és azt összehasonlítjuk az előbbi évnek ugyanazon hónapjával, amelyben nem volt képviselőválasztás: úgy azt találjuk, hogy a szeszadó bevételei hirtelen megnövekszenek. Élelmes pénzügyi előadók ezenkívül a választási forgalmat felhasználják arra, hogy korcsárosok és vendéglősök kereseti adójának kivételére gyűjtse-nek adatokat.

Ez a finánc-utmutatás jelzi mindjárt azt is, hogy a választásokkal meginduló pénz-forgatagnak második legnagyobb csoportja merrefut széljel. Azt hiszem, hogy ehhez a két tételhez képest jóval kisebb az az összeg, melyet izgatott választási napokon egyes választók markába nyomnak. Ha erről is statisztika lenne, — amint perze nem lehet — akkor azt hiszem, sokkal kisebb összegek tűnének ki, mint aminőket a fantázia s a külföldi sajtó a magyar „rotten borough“-król szokott elképzelni.

teinket, hogy próba nélkül is segítettünk egymásnak a siker kivívásában.

No de, mindenbe bele kell törődnünk. A régi helyét újak foglalják el és ha más eszközökkel is, hasonló hatást tudnak ezek is elérni...

Nagyobb baj, — ezt hangoztatják az ujságokban is — hogy a közönség izlése... reméljük csak ideig-óráig... elfordult a paraszt daraboktól. Az angol operettek divatja nem kedvez ennek a szerény mezei virágnak. Ahogy a kakukfü is elveszti az eredetiségét, ha drótha csavariák, mint a kaméliát, úgy a népszínmű is elveszti igénytelen báját, ha valami ugri-bugri elemet vegyitnek belé. A népszínmű nem tűri meg a kék-vokot, a bukfeneket és az angolok egyéb groteszk kellékeit. Így hát természetes, hogy egyhangunak tetszik azok előtt, akik a San-Toy-ban, vagy a Gésák-ban lelik gyönyörűségüket, éppen úgy azok előtt is, akik a legujabb francia bohózatok kaviáros kosztijával elkényeztetették az inyüket.

De minden jel arra mutat, hogy már az angol bukfenektől és a francia kaviártól is megcsömörlött a magyar publikum... és megérem még azt az időt, amikor bűnbánólag fog visszafordulni az elhanyagolt népszínműhöz.

Csak hogy ehhez szükséges, hogy a népszínmű oltára előtt ne engedjék kialudni az örök mécsest. Gondozzák, táplálják és örködjenek fölötta. Ha nincs igazán jó népszínmű, inkább csak a régiekkel érjük be, ne rontsuk hitelét az újabb, gyöngye termények bukásával. Játsszunk el — inkább nagyobb időközökben — a kipró-

bált „Vereshaju“-t... Lukácsy bácsi remekét; Szigeti József „Cigány“-át, Szigligeti „Csikós“-át, Csepreghy „Piros bugyelláris“-át, Vidor „Ingyenélők“-jét... a „Menyecskék“-et, melyben Verő György bizonyította be, hogy ma is lehet jó és a közönségnek tetsző népszínművet írni... és vegyük elő Tóth Ede darabjait... persze hozzájuk méltó előadásban.

Nagy oka a népszínmű-ellenes áramlatnak, hogy a legujabb színészgeneráció nem ismeri a népet. Legtöbbje városban született, nevelkedett és a színiiskolából egyszerre a főváros valamelyik színpadához szerződik. Lehet ezektől kívánni, hogy ismerje a parasztok lelkületét, gondolkodását, szokásait? Még a külsőségekben se találja el a népies viseletet... viselkedést. Aztán egyöntetűségre se törekednek: ahány szereplője van egy darabnak, annyiféle tájszólás szerint beszél, annyiféle vidék szokása szerint öltözködik. És a táncuk? Mintha sohase láttak volna igazi, hamisítatlan paraszt-csárdást, — mint a hogy nem is láttak.

A közönség manapság a legapróbb részletekig azt követeli, hogy a színpad az életet tükrözze vissza. Hogyan kívánhatjuk hát, hogy kedvére átengedje magát élvezetének, az ilyen játék láttára.

Mit mondhatnék még egyebet? Gyönyörűséggel olvastam Berczik Árpád írását a népszínmű múltjáról és jövőjéről. Mindenben igazat adok neki, amit a népszínműről írt a személyemre vonatkozó részről nyilatkozni tiltja szerénységem. Berczik Árpád reá mutat a népszínmű hanyatlásá-

nak okára, megmutatja a kivezető helyes utat, mely a műfajnak újabb lendületet adna. Hála neki érte! De egyet elfeledett Berczik, amire meg én figyelmeztetem. Ne tegyen úgy, mint az egyszerű pap, aki vizet prédikált, ő maga meg b rt ivott. Az „Igmándi kispap“ meg a „Paraszt kisasszony“ már birják a „Veterán generális“ áldását, utódot óhajtanak.

A papa.

Írta: Kanizsai Ferenc.

A konyhaajtó bevágódott; megrengtek belé a falak. Így csak egyvalaki bírja és meri bevégni az ajtót. Ezért a szobában hancurozó gyerekek és egymással veszekedő nagyobb testvéreik nyomban elhallgattak.

— Hazajött a papa! — suttogja a legkisebb. Nincs több, mint nyolc éves, de már megtanulta az alkalmazkodás sunyi életbölcsejét és szépen leül a macskaasztal szűk padjára. Vele szemközt a kilenc éves Péterke. A rosszul világított lámpa alá terített nagy asztalnál pedig a két nagy leány helyezkedik el. Az imént írta azzal csufolta Klárit, hogy a szomszédban lakó kántorsegéd miatt sétál az ablak alatt órákig. Klári indulatosan tiltakozott a sértő föltevés ellen — már ugyan máfélé gondolat: tordai Torday Klára és egy kántorsegéd! — és pofaütni készült sovány és irigy nővérét, amidőn a konyhaajtó dördölve becsapódott. Itthon a papa! És ők, a nagy-

Hogy ennek a „pénzszerezésnek“ aztán mennyi földalatti csatornája s micsoda ága-boga van, azt már nem közgazdasági, hanem etikai tanulmányban kellene tárgyalni. Sohasem felejttem el azonban azt a jelenetet, amikor a kivándorlás felkutatása okából Romániát és Moldovát jártam be. Az egyik eldugott csángó faluban a paraszt szoba egyetlen ékessége egy nagy választói toll volt, magyar felirással. Embrem azután kifjtette, hogy bár ő kivándorolt már, minden őt esztendőben haza megy szavazni s ha „ezt sokszor csinálnák az urak, akkor mind a kivándorló haza menne“. Ez volt az ő politico-economico filozófiája.

Mivel a képviselőválasztásoknál meginduló töke-csere közgazdasági szempontból tulajnyomólag a fogyasztási jelenségek között szerepel, ezért természetes, hogy ezuttal megkeresett, vagy öröklött vagyonuk szétfoslását vagy megcsökkenését jelenti. A nagy számlát tehát végeredményben az a társadalmi osztály fizeti meg, amely politikailag szerepelni akar. Megfigyeléseim alapján elfogultság nélkül állíthatom azt, hogy például az 1905-iki választás (amelyet később még főispáni és hivatalnoki családok kenyérvesztése is tetézt) a legnagyobb érvágások egyike volt, amelyik a magyar gentryt érte. Budapesten 1905-ben szétnézve a butorkereskedésekben, a kifordított családok eladott vagy elzállogosított szobaberendezéseit találtam meg bennök.

Arra a legnagyobb kérdésre, hogy vajjon a szélesebb alapú kiterjesztett választójog hogyan fog hatni a választások közgazdaságtanára — erre ma még nem tudnék feleletet adni, mert hiszen a pénzkérdés ismeretlen kívül még egy ismeretlen X. van ebben az egyenletben; tudniillik még nem tudjuk, hogy milyen lesz az új választójog. Ha azonban igaz és becsületos választóreformot akarunk, akkor megalkotásánál politikusainknak minden részlet megszerkesztésében arra kell törekedniök, hogy vele a választások közgazdaságtanát is megjavítsák. Egészséges és áldásos tehát csak az a reform lesz, mely módot nyújt arra, hogy a választások pénztökéje mind jobban távolodjék az embervásártól és alkoholtól s mind jobban terjeszkedjék a tisztességes szellemi agitáció felé, mely érveket és okulást hagy maga után s nem összetört pálincás poharakat s bezuzott ablaküveget.

Hegedüs Loránt.

TANÜGY.

(—) **Helyreigazítás.** Tegnap számunkban közölt „Széchenyi ünnep az aradi Kazinczy-utcai polg. fiúiskolában“ című cikkünkben tévedésből kimaradt az ünnepély magva, a tartalmas ünnepi beszéd, melyet *Bancsák István* tanár mondott.

leányok is szepegve ültek asztalhoz. A konyhából behallatszik a szokott párbeszéd:

— Kész a vacsora?

— Öt perc múlva, Józsi. Ot perc múlva, — hangzik egy félénk s majdnem sirdogáló felelet, a szolgálóvá törpült hitves mentegődzése.

— Mit főztél?

— Paprikás krumplit.

— Tudtam, az istenit, tudtam!

Ilyenkor a hitves esdve tekint zord férjére és még ő kér bocsánatot, hogy nem telik egyébre, csak krumplira.

Most belép a szobába. A gyerekek halkán köszöntik.

— Na, mit gubbasztotok? De az asztalhoz telepedtetek?! Per-ze, azt hiszitek, hogy hus lesz? Hogyne! A fenét! Egyetek krumplit. Egyetek babot! Vegyétek tudomásul, hogy apátok szegény ember.

Az egyik leány ki akarja jelenteni, hogy ők örömet vállalják a szegénységet és beérik krumplival is. Sőt a nélkül is, ha kell.

— De papa, hisz a krumpli pompás étel...

— Még gunyolódni mersz? Adj hálát az istennek, hogy van még a pincében vagy egy zsákra való. Ha az elfogy, nem tudom, mit adok nektek... És mit ültök idehaza? Mert nem mentek munkába? Ja persze, anyátok uri kisasszonyokat nevelt belőletek. Se varrni, se főzni nem tudtok. Hát menjetek férjhez, menjetek! Ne üljetek itthon a nyakamon. Nem győztek benneteket ruhával.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, ápr 10 9

A **kisjenői választó-kerülethez tartozó Székudvaron**, április 10 én délután népgyűlés lesz, a melyen a románok jelöltje, **Goga Oktavián** tart programbeszédet. A gyűlésen részt vesz és beszédet tart **Lucaciu László**, a belényesi kerület volt nemzetiségi képviselője.

Makóról jeleltik, hogy **Spilka Antal** volt vásárhelyi főispánnak a battonyai képviselő-jelöltséget munkapárti programmal felajánlotta. **Spilka Antal** a jelöltséget elfogadta. Ellenfelei lesznek: **Urbán Péter**, **Babó Zoltán** Kossuth Ferenc-párti és **Vertán Etele** Justh-párti jelöltek és **Kormányos Benő dr.**, aki 48-as szocialista programmal agitál a nép között. **Urbán Péternek** van legtöbb kilátása a megválasztásra.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter **Pozsony** város polgármesteréhez levelet intézett, melyben kijelenti, hogy **Pozsony** város jelöltségét **elfogadja** és jövő vasárnap fogadja a pozsonyi küldöttséget.

Eperjesről jelentik: A girálai választókerületben a nemzeti munkapárt elűrtökön gyűlést tartott, melyen jelöltek **Bujanovich Gyula** uszfalvai nagybirtokos, volt országgyűlési képviselőt kiáltotta ki, aki a jelölést elfogadta.

Abrudbányáról jelentik, hogy **Rosenberg Gyula dr.** képviselőjelölt e hónap 6-án érkezett **Gyulafehérvárról** **Abrudbányára**. A fogadására megjelent választópolgárság nevében **Ince Antal** nyugalmazott főszolgabíró üdvözölte. **Rosenberg Gyula dr.** vasárnap, e hó 10 én mondja el programbeszédét.

A **csallóközi járás** függetlenségi jelöltje, **Kuska István dr.**, a járás székhelyén beszámolót mondott.

A **komáromi néppárti választók** a **Vigadó** nagytermében értekezletet tartottak, melyen **Molnár János** volt komáromi plébános is résztvett. Az értekezlet célja volt, hogy **Palkovics Viktor** gutai esperes-plébánost rábíriák a jelöltség elfogadására. **Palkovics** azonban a jelöltséget nem fogadta el.

Mátészalkáról jelentik: **Kossuth Ferenc** felhívásban fordult a mátészalkai függetlenségi választókhoz, hogy **Szalikai Sándort** támogassák, ki régi harcosa a függetlenségi eszméknek. **Szalikai** programbeszédét 14-én tartja, amelyre **Barabás Béla** és több volt képviselő érkezik **Mátészalkára**.

A kétségkívül ingerült családfő itten elvetette a sulykot. Ezelőtt három évvel csináltatott Irénnek és Klárának egy-egy rend ruhát, de azzal is adós mindmáig. A szegény teremtések a régi rongyokat toldják-foldják, alakítgatják. Valóban nem lehet őket fényűzéssel vádolni. Legkevésbé a hitves, egy jelentéktelen, vöröskezü, sovány és elaszott nőt, akinek mindig sirásra görbül a szája. Most is, hogy behozza a tálban a vizpáraktól bőven gözölgő paprikás-krumplit, a tálát oly mozdulattal teszi az asztalra, mint egy mártír.

Előbb a papa, tekintetes tordai **Torday József** ur vesz az ételből két kanálnyi. Foghegygyel vill. zsa, látszik, hogy nincs inyére. A gyerekek némán jelentkeznek tányéraikkal:

— Még, még! — dühöng a családfő — hat kanállal mindegyiknek! Ne maradjon a tálban semmi. Egyetek meg, az istenfáját, mert belétek tömöm. Talán egy kis pástétom jobb volna? Meghiszem azt. Akinek nem izlik, mehet. Nyitva az ajtó. Megmutatom, hogy rend lesz ebben a házban. Hogyne! Majd szolgálót tartok! A nagyságos kisasszonyok vagy beleszoknak abba, hogy ők mosogatnak és ők mosás a ruhaneműt is, — vagy pedig kirugom őket innét.

— De édes papa, már régen nem tartunk szolgálót és több mint egy esztendeje magunk végezzük a házi munkát.

— Hát aztán?! Talán nem tetszik? Jobb szeretnétek bálozni, mi?... Pfüj, micsoda ize van ennek a krumplinak. Lehetetlen megenni.

A **kisszebeni választókerületben Szinyei-Merse Félix** volt képviselőt jelölték.

A **gönci választókerület** összes községeiből igen sok választópolgár jött össze **Abaujezántóban** és újból jelölte a kerület volt függetlenségi párti képviselőjét, **Nemes Bertalant**. **Ellene Bárczay Ferenc** pártunkivüli 67 es programmal lép fel.

Szekszárdról táviratozzák, hogy **Batthyány Tivadar** gróf, a függetlenségi és 48-as párt alelnöke, akinek pár nap előtt a szekszárdiak nagy küldöttsége ajánlotta fel a mandátumot, vasárnap délután odaérkezik és programbeszédet mond.

Magyarokanizsáról jelentik: A magyarokanizsai nemzeti munkapárt e hó 10-én délután **Mihályi Sándor** nyug. jegyző elnöklésével tartja alakuló gyűlését.

Egerből jelentik: **Zichy János** gróf, az egri nemzeti munkapárt jelöltjének tábora napról-napra növekszik. **Samassa József** biboros-érsek, a káptalan, a tanári és hivatali testület, a zsidóság nagy része és az iparoság vezetői mind **Zichy** hívei. Legutóbb a keresztényszocialista párt, mely 400 földműves szavazóval bír, nyilvánosság előtt kijelentette, hogy a választások idejére a nemzeti munkapárttal kooperál. A **Kossuth** párt jelöltje **Szederkényi Nándor** volt főispán, a **Justh** párt **Babocsay Sándor**. Ellenzéki oldalról a munkapártiak kedvét azzal akarják oszlokkenteni, hogy azt hivesztelik, ha megválasztják is a kultuszminisztert, nem az egri mandátumot tartja meg, mert a pécieseknek kijelentette volna, hogy az ő mandátumukat tartja meg. Ezzel szemben az az igazság, hogy **Zichy János** gróf ilyen kijelentést nem tett, hanem azt mondotta, hogy mint há pártember azt a mandátumot fogja megtartani, amelyet annak idején számára a párt bizottsága ki fog jelölni.

Székesfehérvárról jelentik: **Zichy János** gróf kultuszminiszter vasárnap reggel ide érkezik. A pályaudvarról a miniszter **Prohászka Ottokár** püspökhöz megy, majd résztvesz a nemzeti munkapárt alakuló gyűlésén, ahol beszédet mond délután a miniszter kocsin nagylángi birtokára utazik.

A főváros hetedik kerületében az **Ehrlich-pártot** valósággal konsternálta **Hieronymi Károly** miniszterelnök **Eötvös Károly**hoz intézett levele, amelynek tónusából kiérzik az a meleg szeretet, az a benső barátság, amely a két régi politikust egymáshoz fűzi. **Eötvös Károly** pártja holnap a **Zuglóban** tart szervező nagygyűlést. A pártban nagy örömet keltett, hogy a kultuskormány az erzsébetvárosi munkás-gimnázium számára, az **Eötvös Károly** leghivebb embe-

Egy vadászkutyanak különb kosztja van, mint nekem. Ha a korcsmában hat krajcárért rendezek egy zónagulyást és megeszem hozzá egy sóskiflit, jóllakom. De nekem haza kell jönni az édes családi körbe és ha haza jövök, disznóknak való eledelt lökötök elem és mind olyan fancsali pofát vágtok, mint akinek a bőrét lenyuzták. Az ember egész nap küzd, fárad, viaskodik azért a büdös, azért a hitvány kenyérért és itthon úgy néztek rám, mintha megöltém volna az apátokat. Helyes. Megölöm az apátokat, meg én! Felkötöm magam a legközelebbi fára és aztán ám lássátok, miből éltek!

A szegény asszonyt itt már elöntötte a sírás. Nem bírja tovább visszatartani a könyeit. **Torday József** rácsap az asztalra:

— Még csak ez hiányzott! Ez a komédia! Ki kell bujnom a bőromból. Vesszetek meg! Nem lehet köztetek öt percig sem maradni.

Veszi kabátját, kalapját, botját és bevágja maga mögött az ajtót, abban a foltevésben, hogy a család most meg lesz hatva, mert attól tart, hogy a halálba indult. De a család nagyon jól tudja, hogy a nagyvendéglőbe megy. Hála a jó istennek, hogy már eiment. Így legalább nyugodtak lehetnek.

Tordai Torday József csakugyan a nagyvendéglőbe ment. Mikor a belső szobába lépett — áthaladva a söntésen — a hosszú asztalnál már együtt ült a minden esti társaság. A postamester a feleségével, két tanító, a jegyző, a segédjegyző, meg községi irnokok. (Mégmondhatjuk, hogy ő ebben a községben az

reiből alakult „Erzsébetvárosi kaszinó“ alapítására nagyobb kormánysegélyt utalványozott.

A VII. kerületi egységes függetlenségi Lányi Mór párt szerdán este pártvacsorát rendez a pártkör helyiségében, amelyen a párt-egység kidomborítása céljából a kerületi Kosuth-párt is testületileg fog megjelenni.

BLAHA LUJZA.

Bizalmas följegyzések. — A művésznaplójegyzetei.

*

Hétfőn este Magyarország legnagyobb élő színjászó művésznője lép föl Aradon. Ezt a vendégszereplést ünnepnappá avatja az a színház, amely oly rég látta falai között azt a művésznőt, aki még ma is körülrajongott és csodált kedvence a magyar közönségnek.

Ebből az alkalomból megszereztünk néhány olyan bizalmas följegyzést, amely Blaha Lujza életének egy nevezetes eseményéről szól.

A művésznaplójából közöljük a következő megkapó részeket:

Gyermekkori bolyongások.

Budán, 1862. szeptember 8-án.

Ma lettem 12 éves. Apától nem kaptam semmit, mamától sem. Szilágyi bácsit¹⁾ kaptam egy medáliát előadás után, mert jó voltam. Végre meg volt velem elégedve, vagy talán csak megszánt, mert a második felvonásban elájultam. Magam sem tudom, hogy esett. Csak azt tudom, hogy nagyon éhesen mentem fel este a színházhoz és mikor a második felvonásban fánkot hoztak a színpadra, velem forgott egyet a világ, a fánk szaga elbódított és én elájultam. Nagyon kinevettek érte, mert az csak kasirozott fánk volt és csak csiriz szaga lehetett; mondotta Szilágyi bácsi.²⁾

Én is velük nevettem, de sirni jobb szerettem volna. Istenem, hiszen olyan éhes voltam. Egyáltalán én mindig éhes vagyok. Emlékszem, Esztergomban, ahol legelőször volt szerepem³⁾, két dologra vágytam nagyon. Cipóra és cipőre. Cipóra bizony nem telt bõven, de a cipőnek meg kellett lennie

¹⁾ Szilágyi a művezetője volt Molnár György budai színházának.

²⁾ A „Dunanan“ című dalosjáték került színre ezen az estén. Köles Lujza énekes tündért játszott benne.

³⁾ A „Jól örzött kis leány“-ban gyermekszerep.

és mama azért a cipőre több gondot is fordított. Jó magas sarku csizmácskát kaptam a színpadra, hogy — mint ő mondá — „csak jó hosszút mutassak.“ Még most is megkérdezi minden este, mielőtt a színházhoz fölmegegyek, hogy a stekli rendben van-e? Balassagyarmaton játszottam másodszer és ott a színpadon hirtelen eszembe jutott, hogy nem a magas sarku cipőt vettem fel, hanem abban maradtam, amit egész nap hordtam és úgy megijedtem, hogy nem fogok „elég hosszút mutatni“, hogy majdnem belesültem a szerepembe. Most már nem történik meg velem ilyesmi, pedig a „Dunanan“-ban és a „Pamelá“-ban ugyancsak nagy szerepeket játszom és Szilágyi bácsi mindig mondogatja is: „ez a kis lány 12 éves korában többet tud, mint más, amikor már hatvan esztendőse.“ Vajjon hatvan esztendőse koromban tudok-e majd ennyit? . . . De hát most mennyit tudok? . . . Annyit tudok, hogy ha belesülök, nem kapok vacsorát. Ezt apa⁴⁾ mindennap tizszer is elmondja. Ettől félek legjobban és a borzasztó félelem mián nincs lámpalázam. Egyszer volt az is, Győrött⁵⁾, de akkor még csak nyolc éves voltam, nem ilyen nagy leány.

Itt is csak azért volt lámpalázam, mert nagyon szerettem a paprikás csirkét és mindig arra gondoltam, hogy nem kapok belőle, ha belesülök. Apa ebben nagyon szigorú. Ő írja ki a szerepeimet és ő tanít is. De magam is tudnék tanulni, csak ha olvasok, azt mondják, mást is kell ám dolgozni. Igaz, kell nagyon. Apának, anyának nincs már szerződése, most minden rajtam mulik. Hozok is haza, amit lehet. Egy kis gázsít, néha még egy kis cukrot is, mama ugyanis szereti. Egyszer Nyitrán, előadás után, egy öreg bácsitól egy tallért kaptam. Azt mondta: „Nesze, vegyél pártát magadnak!“ Mama örömeiben pipát vett apának a nevenapjára. Mert mama nagyon jó asszony. Itt a Főutcában⁶⁾ úgy is hívják: „a jó asszony.“ A fűszeres talán más nevét nem is tudja. A minap leküldtek mákért, meg olajért: „kinek lesz? — mondotta — a jó asszonynak? Akkor jobban kimérem.“ Ugy is tett. Most aztán majd mindig engem küldenek. Szerencse, hogy egész délelőtt próba van. Reggeltől késő délutánig. Szilágyi bácsi sohase fáradt, hát nekünk se szabad el-

⁴⁾ Apa: Köles Antal, Reindl Sándor özvegyének, Blaháné édesanyjának második férje.

⁵⁾ Győrött Hegedüs Lajos társulatánál játszott. E társulatnál volt akkor Prielle Kornélia is.

⁶⁾ Budán a Fő utcában laktak Kölesiek; kicsiny egy emeletes ház első emeletén. Volt egy szobájuk és konyhájuk.

állatorvosi hivatalt viseli.) Arcán barátságos mosoly jelen meg és az ottlevők magukban ismét mondogatják:

— Milyen kedves ember... Milyen szeretetreméltó.

A postamesterné kérdezősködik:

— Mít csinál neje öngyásága? És a leánykák? Miért nem hozza ki egyszer őket?

— Akartam ma is. De hiába. Nincs kedvük. Szívesebben maradnak otthon. És jól is teszik. Magam csak egy félórászkára jöttem és alig várom, hogy megint otthon legyek. A családi kört nem adom semmiért.

— Ah, maga olyan jó ember, orvos ur.

— Példás családapa!

— Ami tőlem telik, megteszem. Gondok közt, az igaz, de tisztességesen és zavartalan boldogságban élünk. És ha százszor ennyi gondom volna: örömeim vállalnám az én édeseimért. Pincér! Egy fél liter sillert, szódával...

Tíz órakor mindenki hazamegy, csak Torday állatorvos, a jegyző, az egyik tanító, meg egy irnok maradnak. A literes üvegek szépen sorakoznak már egymás mellé és ők négyen, szelid mélabuval, háztartási problémákat firtatnak:

— Nehéz az élet...

— A krumplics ára fölment három krajcárral...

— A kass nem lehet megfizetni. Honnét egyek annyi pénst?

Ezenközben, hogy így elbusulnak a világi élet küzdelmeiben, fejenként mégis négy-öt koronát költenek. De a krumplics ára fölment. És a kass nem lehet megfizetni. Egy liter bor negyven krajcár — készpénzben, mert a korcsmáros régen nem hitelez — ámde a Péterke cipője lyukas és lyukas is marad. Nem mer szólni az apjának, különben lesznek pófonok. Azt a cipőt sohase fogják megtalálni.

No és a cigánynak is, aki közben besomfordált és bánatos nótákat cincogott, kell vagy két koronát odalökni fejenként. Hajnali három órára részeg a jeles társaság, mint a tők.

Tordai Torday Józsefet előnti a szeretetlány hangulata. A kucsébertől cukrot vásárol és eltámolyog haza. Majd kiosztja a gyerekek között.

Részegen kerül az ágyba. Ugy kell róla lehozni a ruhát. És reggel a gyerekeknek nem szabad moccanni.

— Alszik a papa! — suttogják szájról-szájra és tudják, hogy a papának délben kacsenjameres és így rossz kedve lesz. A verés, a pófozkodás elkerülhetetlen. Fásultan néznek a déli események elébe és a szegény hitves a szomszédból kénytelen sőt kölcsönözni, hogy valamelyes ebédfélét főzhessen. Az ebéd nem fog Torday Józsefnek izleni és lesz káromkodás, csak úgy zeng belé a ház, melynek bérével két negyed óta tartoznak...

fáradni. Fáradt nem vagyok soha, csak nagyon éhes s mindig egy sarokba vonulok tizóraizni, legalább nem kell hallgatni ezt a sok pletykaságot; mert már itt nagy a zürzavar és senki sem tudja, hogy mi lesz? És a gázsít szeretné megmenteni mindenki és csak azt nem értem, hogy Szilágyi néni⁷⁾ miért a leglámásabb, hiszen ő neki csak nem lehet gondja, amikor Szilágyi bácsi a művezető. Molnár György igaz, nem is törődik velünk. Ő csak a hercegnővel⁸⁾ törődik. Mindig vele van, azt mondja

Szeptember 17.

Ma föllépett a hercegnő. Nagyon szép volt. A „Szigetvári vértanu“ került színre és az első kulisszából mindent láthattam. Azt is, hogy Molnár bácsi nagyon ideges, nagyon izgatott volt; rám is szólt egyszer: „eredj innen a dolgodra.“ Egyszer, Székesfehérváron⁹⁾ így szélt rám az akkori direktorom, Szigeti Imre: „Eredj innen, te csámpás!“ Nem is bocsátok meg neki soha; Molnár bácsit se szerettem már úgy, mint ahogy eddig szerettem. A második felvonás után nagy lötés-futás támadt. A hercegnő elájult és ott feküdt sápadtan az öltözőjében. Oda mentem, de Szilágyi bácsi kihuzott, mondván: „Korán lesz még neked az ajulást megtanulni.“ No bizony, mintha nem tudnék!

Tudok én elájulni éhségből, ha arra kerül a sor. Pedig jaj de gyakran megesik ez. Azért is vagyok ilyen vézna, ilyen öreg. Ugy nézek ki, mint egy élemedett; pedig gyerek vagyok... Nem, nem vagyok gyerek; nem is voltam az soha. Már 9 éves koromban befogtak és nekem is segíteni kellett apának, mamának; akik bizony maguk is nagyon küzködnek.

De milyen szép volt az a hercegnő úgy ajul-tan. Leszek én valamikor olyan? Lesz-e én miattam valamikor olyan lötés-futás, mint ma ő miatta volt? Lesz-e én miattam valaki olyan ideges, olyan bolond, amilyen most Molnár bácsi?...

Holnap új szerep. A Genovéva. Ugy akarom eljátszani, hogy apa dupla porciót mérjen ki a táliból vaesorára!

— október 5.

Megyünk hát tovább! Ma hazajött mama és azt mondta, hogy vége mindennek, mehetünk világgá. A társulat széjjel fut, ki merre lát, vagy amerre szerződést kap. Hát hiába volt minden. Pedig milyen szép esténk volt még a multkor is a Genovéval? Az ilyen tündéres dolog olyan szép és az én kedves kis áriámat talán sohase fogom többé eldalolhatni. „Szerelemről dalolok . . .“ — így kezdődött és úgy végződött, hogy könybelábadt a szemem, mert Lénárd ott ült a nézőtérben és amint rám nézett, azt hittem, hogy mosolyog és azt mondja magában: „Micsoda cérnaszál hangod van, te béka.“ Istenem, hát Lénárd sem jön velünk? Csak menni, menni, városról-városra, faluról-falura, ez volt eddig a vágyam, most maradni szeretnék itt . . . vagy ott, ahol ő lesz.

Győr, 1869. április 17.

Győrött vagyunk. Ide kaptunk szerződést, előbb csak apa, meg mama és én Pesten maradtam nagybácsinál¹⁰⁾. Lénárdot az egész idő alatt nem láttam, nem is hallottam róla. Isten tudja, hova vetődött; jutok-e eszébe egyetlen egyszer is.

Róza is itt van és én is nagyon örülök, hogy ide kerültem vissza, ahol annyi szép napot töltöttem. Itt jártam a színházba és lánypajtásaimmal itt játszadoztunk annyi sokszor színházadit. Ők kis-asszonykák most mindannyian, belőlem valóban diáristáné lett. Akkoriban a drámát szerettem. Most is

⁷⁾ Szilágyiné Lusztig Róza. A társulat első énekesnője. Nagyon szép, keleties típusú asszony volt. Az életben nagyon bőbeszédű, nagyon lármás.

⁸⁾ Apraxyn Julia hercegnő Batthyány grófné. Szilágyi bácsi, hogy járt is ő tanítja. Ezt már igazán nem értem.

⁹⁾ Reindl Sándor pesti polgár. Fivére a Blaháné édesapjának.

nagyon szeretem, ha Lénárd játszik; de magam ne játszom benne, énekelni, nevetgélni sokkal jobb. Pedig most már sokat énekelek. A közzene helyett is engem énekeltek. Hogy ne kelljen a zenekarnak fizetni, kiállok én és amíg tart a szünet, danolok. Minden este eldanolom, hogy: „Ereszkedik le a felhő.” Ugy szeretem ezt a dalt, talán mert magam is ilyen szomorú vagyok. Egy öreg ur már háromszor is meghallgatta és mindig sirva fakadt utána, de nagy bánata is lehet szegénynek. Ő tőle kaptam a második tallért, de ezt most már igazán megörzöm.

A zárdában mindig a padlásra mentünk leányok és ott drámáztunk. Akkor is sirtak-rittak mindnyájan, amint én a földhöz vágtam magamat, jajgattam, szavaltam és kiabáltam. De jó is volna most is a zárdába járni; de mert már nagy hölgy vagyok, hát itthon tanulok. Igen, tegnap azt mondta a direktor a második felvonás előtt, hogy: „kevés a hölgy; Lujzám állj ide közéjük!” És este én is hölgy voltam, uszályom is volt!

Ha a közönség tudta volna, hogy ez a nagy hölgy napközben még szakácsnő is, takarító asszony-ság is! Mert most én látom el a konyhát, amikor a mama próbán van. Jaj, de sok baj is van vele. A minap is levest főztünk Rózával és ő azt mondta, hogy a levest mindig kavarni kell, hát én kavartam, kavartam addig, amíg csak egyszer a fazék feneke kiszakadt. Nagyon meg voltunk ijedve és azt hittük, hogy ki fogunk kapni, hát csak jót kacagtak rajta mamáék. Tegnap este meg a paradicsomos krumplit kellett felmelegíteni, hát fel is melegítettük és addig kóstoltuk, hogy jó-e már, amíg egy falatnyi se maradt belőle. Ezért aztán már haragudott apa, de később csak nevetett és azt mondta, hogy a szakácskodásból sohase tudok majd megélni. Mond valamit.

Csak ne kellene folyton tanulni. Mamáék ebédet adnak Humorai bácsinak, aki aztán cserébe engem tanít. Mennyi mindent össze beszél ebéd után, amíg maga is megunja, aztán elmegy. De ezzel nincsen vége. Mert a fekete kávéra meg eljön Kápolnai bácsi*) s ő kezd el tanítani. Ő még szigorú is és jaj nekem, ha nem tudok annyit, mint egy kis pap. Mert ő bizony tud annyit. Ha itt vonla a társulatnál Lénárd, megkérném mamát, hogy őt is fogadja fel tanítónak; vacsorára úgy se jár hozzánk senki.

Azt hiszem, Róza szerelmes. Olyan kiálthatatlan néhány nap óta.

Székesfehérvár, 1864. január 1.

Kis könyvecském, beh elhanyagoltalak. Eszten-deje lesz maholnap, hogy utoljára virrasztottam melletted, hogy rád bízam a titkaimat. Azóta sok minden megváltozott és nekem nem volt kedvem leírni azt a sok változást, meg érkezésem se volt. Folyton uton voltunk, sok bajunk volt, ki se kászálódunk belőle talán. Mama egészen kedvetlen, apa is olyan; én nem is tudom, milyen vagyok. Mintha megöregedtem volna nagyon. Nincs semmi bajom és mégis annyi sok van. Mi jár az eszembe, nem tudom. Talán, ha egyszer jól kisírnám magam... De ezt se lehet. Mama mindig faggatna, aztán bánkódnék miattam is, pedig most csak akkor derül fel kissé, ha rám néz. Fáradtak vagyunk mindnyájan, amióta Gyérből eljöttünk, sehol se voltunk egy hétnél tovább, bevándoroltuk már az egész országot.

A legnevezetesebb est.

Blaháné legnevezetesebb estje 1887. november 17-én volt a Nemzeti Színházban. Ez évben ugyanis nagy beteg volt a művész és Tauffer tanár operációja következtében föl-épült. Szinte úgy köszöntötték az emberek, mintha a külvilágból jött volna vissza 1887. november 17-én nagy lelkesedéssel ünnepelték betegségéből való felépülése után. Az egyik

*) Kápolnai János, a tenorista, most nyugalmazottan él.

páholyban ült Tauffer professzor, s amikor Blaha Lujza őt meglátta, sirva kiáltott oda a színpadról:

— Hogy az isten áldja meg a tanár urat.

A szigorú csalogány.

A Nemzeti Színház főpróbáinak egyik leghüségesebb látogatója a kritikusokon kívül Blaha Lujza. A felvonások között régi tisztelői és hódolói köréje szoktak gyülekezni egy kis csevegésre. A darabról, de sok más egyébről is folyik ilyenkor a szó.

Egyik legutóbbi új darabban például előfordult egy lumpoló fiatalember és ennek kapcsán mindenféle vidám lumphistóriákat meséltek el Blahánénak, aki nagyon jól mulatott az apró történeteken. Végül ő mondott el egyet, valamennyi közt kétségtelenül a legkedvesebbet.

A történet az ő kedves Sándor fiáról szól és abból az időből való, amikor még legényember volt Blaha Sándor, sőt fiatal jogászyerek, aki mint ilyen, bizony sokszor „kimaradt” hazulról éjszakára és elment mulatni a kollégáival. Gondos és szerető mamájának bizony sokszor szomorúságára.

Történt egyszer, hogy az egyik vidám jogászlumpolás a hajnali órákig tartott. Még reggel négy órakor is kapacitáltak a jó barátok az ifjú Blaha Sándort, hogy menjen velük még egy kávéházba. Blaháné fia váltig szabadkozott.

— Nem, fiuk — mondotta végül — nem megyek veletek. Engedjétek haza, mert ha még később megyek haza: *megpofoz a nemzet csalogánya...*

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A főispáni titkár pöre. Csiky Tivadar dr. aradmegyei főispáni titkár a múlt év őszén feljelentést adott be Szudy Elemér aradi lapszerkesztő ellen becsületsértésért, mert a feljelentés szerint Szudy diffamáló kijelentést tett róla. Miután a lovagias eljárás meghiusult, pörre került a sor. Csiky Tivadar dr. ügyvédje, Hanthó Sándor kérte Heppes Aladar vármegyei jegyző és Szendrey Mihály szinigazgató tanukul való kihallgatását, mint akik előtt Szudy a sértő kifejezéseket használta. A kihallgatott tanúk igazolták, hogy Szudy Elemér a sértő kifejezéseket használta, mire az eljáró Zih József járásbíró Szudyt tíz napi fogházra, átváltoztatható 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Felebbezés folytán ma foglalkozott a királyi törvényszék, mint felebbviteli bíróság az ügygyel és Sugár Jenő dr. ügyvéd védelme után a járásbírósnak ítéletét a bűnösség kimondására nézve helyben hagyta, de a vádlott büntetését 200 koronáról 100 koronára szállította le. Az ítélet jogerős.

§ Az apai hatalom. Sziklai Kornél, a budapesti Kis Színház igazgatója Gonda Lászlónak, az aradi színház pénztárosának elvált feleségét, Czirok Rózát vette feleségül. Az asszonynyal együtt Budapestre költözött Gonda László fia, Gonda István. Sziklai később elvált feleségétől, de Gonda Istvánnal szemben továbbra is akarta gyakorolni „apai hatalmát” és durván bánt az ifjával. Ezért Gonda István a járásbíróshoz fordult, amely a mostohaapát 50 koronára ítélte. A budapesti felebbviteli törvényszék ma tárgyalta Sziklainak felebbezését. A szinigazgató azzal védekezett, hogy ő „apai hatalmát” vélte gyakorolni, mikor Gonda Istvánt megfenyítette. A védekezést a törvényszék nem fogadta el és az elsőfoku ítéletet helyben hagyta.

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

RIPACS TÖRTÉNETEK.

(A nagybögős. — A zenekar. — A kórista.)

*

Réthy Pál neve a színi világban a legösmeretebbek közé tartozik. Kevés művész és művész-nő van a festett falak országában, aki ne kapott volna még tőle bizalmas levelet. Réthy ur tudniillik már harminc éve közvetíti a szerződéseket az igazgatók és színészek közt. Nagy buzgalommal végzi ezt a bájos munkát és mindenképpen azon van, hogy a jelentkező tagokat szerződéshez juttassa. Ebben az igyekezetében az öreg ur néha bakot is lő.

Egy alkalommal Polgár Károlynak, a zombori szinigazgatónak nagybögősre volt sürgősen szükség. Táviratozott Réthynek, hogy küldjön neki rögtön egy jó bögöst, mert e nélkül zenekara nem működhetik.

Réthy kapkodott fűhöz-fához, de nagybögöst nem tudott keríteni, ezért egy színházi kellékest küldött le nagybögős gyanánt Zomborba.

A kellékes természetesen abban a hiszemben volt, hogy saját ügykörének ellátására szerződött és nagy szertárával pontosan be is állított Polgárhoz.

— Van-e nagybögője — kérdi Polgár tőle, miután ilyen nagy hangszerrel egy színházi zenész sem tartozik sajátjaként magával hozni.

— Az nincs, — felelte a kellékes, abban a hiedelemben, hogy színpadi imitált hangszerről van szó, — *hanem kisbögőm az van!*

— Hát akkor az irodából hozza ki az én nagybögőmet és vigye le a zenekarba, — válaszolt a direktor.

— Nem viszem én, szólta a kellékes, nem vagyok én színházi szolga.

Ezzel eltávozott.

Este hét órakor együtt volt az egész zenekar a hiányzó nagybögős kivételével. A mi kellékésünk pedig munka hiányában föl és alá járkált a színpadon.

Meglátja a direktor s rászól:

— Hát maga miért nem megy be az orchesterbe, hiszen a többiek mind ott vannak már!

— Mit csináljak én a zenekarban, hiszen én nem vagyok zenész, én kellékes vagyok.

Erre nagy tabló következett. A direktor kétségbeesésében Réthyt táviratilag provokálta és maga ment le — nagybögözni a zenekarba.

*

Csányi Máttyás, az aradi Nemzeti Színház népszerű karmestere, a bécsi zeneakadémia elvégzése után Németországban, majd Svájcban működött, mint karmester. Midőn hazajött, ismeretlen volt a magyar színházi viszonyokban és Réthyhez fordult, hogy tehetségéhez képest előnyös szerződéshez juttassa. Réthy mindenáron szerződést akart kötni vele és ezért rögtön ajánlatot is tett.

— Hát nézze kedves barátom, itt van mindjárt egy elsőrendű színház — *Hajduböszörményben!*

— Bocsanat — szólta Csányi, — figyelmeztetem Önt, hogy én dirigens karmester vagyok és csakis oly társulathoz megyek, ahol megfelelő zenekar van.

Réthy hátraszólt egyik alkalmazottjához:

— Hány zenész van Böszörményben — Ágh ur?

Ágh ur feltápáskodik helyéről, odamegy főnökéhez és halkán suttozja:

— Négy!

— Hát van kérem tizenhat zenész — szólta Réthy, természetesen ezenkívül egy hárfás is. Igazgatója ad Önnek általam ötven korona előleget. Ebből lemegy harminc korona szerződési díjra, tíz korona előfizetési díj a „Szinészeti Közlöny”-re, itt van tíz korona, de holnap reggel

pontban kilenc óraker ott legyen Hajduböszörményben a próbán.

Csányi elutazott, zenekar helyett egy rossz karban levő zongorát talált. Természetesen ép oly gyorsan visszautazott a fővárosba, hogy egy igazi zenekart találjon.

*

Feljárt Réthy irodájába majd minden nap egy fiatal kórista, aki különös pech folytán sehogysem birt szerződéshez jutni. Réthy elbeszélgetett vele színészdolgozókról, vidéki színészekről.

A fiatal színész bámulatos tájékozottsággal beszélt a vidéki művészekről és mindegyikről tudott — valami rosszat mondani.

Egy hónap múlva, midőn a fiatal színész még mindig szerződés nélkül állott, így szólt hozzá Réthy:

— Nézze barátom, magának nem tudok sehogysem szerződést adni: hanem maga annyi rosszat tud mondani a vidéki színészekről, hogy itt van a helye az — én irodámban.

És szerződtette segédszerkesztőnek a „Szinészeti Közlöny”-höz.

(X. Y.)

VÁROS ÉS MEGYE.

Uj rend az építészeti engedélyek kiadásánál. Ugy az építendő közönséget, mint az építő vállalkozókat és építőmestereket érintő nagyjelentőségű eljárást inaugurált Arad város tanácsa ma tartott ülésén egy konkrét eset kapcsán. *Szelle József*, a Boros Béni-tér 7. számú ház tulajdonosa engedélyt kért arra, hogy háza első emeletén ötszáz személyt befogadó tánctermet építtethessen. Az építészeti bizottság a bemutatott tervek alapján azt javasolta a tanácsnak, hogy a kérelmet utasítsa el. Az ököritói katasztrófa példáján okulva, nem vállalhat semmiféle hatóság felelőséget arra, hogy egy oly táncterem építésére engedélyt adjon, melynek egyetlen egy kijáratot tervez az építő, százhusz centiméter szélességben és közvetlenül a lépcső feljára. Eme súlyos okon kívül más is indította a tanácsot arra, hogy az építési engedélyt megtagadja. A benyújtott tervek alatt egy műépítész neve áll, azonban a kérvény szerint az építést egy olyan kőművesmester végezné, akinek nincs vállalkozói iparengedélye. A tanács ezért kimondotta, hogy jövőben, ha műépítész jegyzi is a terveket és építésvezetőnek olyan építőmestert jelentenek be, akinek csak földszintes házra van működési engedélye, csak oly esetben ad építési engedélyt, ha az illető építőmester bizonyítja azt is, hogy neki vállalkozói iparigazolványa van. Az említett határozaton kívül még több beadott és így jelzett építési kérelmet utasított el a tanács mai ülésén.

Építkezések Aradmegyében. *Szentleányfalva* községben építendő áll. óvoda és mellékpületeinek építését, továbbá az óvoda berendezését április hó 2. napján d. e. 11 óraker megtartott árlejtésen adták vállalatba s ez alkalommal *Probst Mihály* (Arad) az építőmunkákra tett 17.110.22 koronás és *Petrik György* aradi asztalosnak a berendezésre 752.86 koronával tett ajánlatát el is fogadták.

Az aradi m. kir. államépítészeti hivatal a *Szemlakon* 17.894.39 kor. előirányzott költséggel építendő jegyzői lak munkáinak biztosítására március 31-én d. e. 10 óraker árlejtést tartott. Ajánlatot tettek: *Koncz Lajos* kőművesmester (Pécske) 3 százalékos áremelkedéssel; *Iritz és Geczovics* (Nagylak) 1.5 százalékos áremelkedéssel. Az ajánlatok átszámítás alatt állanak.

A *konopi* gör. kel. egyház templomának építésével az április 2-án megtartott versenytárgyalás alapján *Sax Róbert* kasszentmiklósi vállalkozót bízta meg 12.704.54 koronával. A terveket *Rozvány Pál* mérnök készítette.

ITÉLET

a Reisinger—Balcsó pörben.

Testi sértésért — 50 korona.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

Az aradi királyi járásbiróság ma hozott ítéletet abban a bűnygyben, amelyet *Reisinger Sándor* építész mérnök indított *Balcsó Antal* városi segédtsízt ellen az ismeretes utcai inzultusból kifolyólag. A bíróság a könnyű testi sértés vétségében bűnösnek mondotta ki *Balcsó Antalt* és 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

A tárgyalásról ez a részletes tudósításunk szól:

Balcsó kívánságai.

Bozóky Mátvás büntető járásbirót időközben más osztályba helyezték át és így a mai tárgyalást *Szöllőssy Jenő* dr. járásbíró tartotta meg. A novemberi tárgyalást újabb tanúk kihallgatása miatt napolták el. A vádlott ugyanis azt a körülményt kívánta bizonyítani, hogy jogos felháborodásában követte el az inzultust a miatt, mert *Reisinger Sándor* nemcsak az ő hivatali működését kritizálta, de beleavatkozott magán, illetve családi ügyeibe is. Többek között egy magántermészetű perében, amelyben az ellenfél ügyvédje *Czédly* dr. ügyvéd volt, érdeklődött intim dolgai iránt is.

Kérte ezenkívül a polgármester, a városi főjegyző és a főmérnök kihallgatását arra nézve, hogy őt *Reisinger* évek óta üldözi. A bíróság mindezekre elrendelte a bizonyítást.

A polgármester vallomása.

— A tanúk. —

Az első tanu *Variassy Lajos* polgármester volt.

— Az ügyről mindössze csak annyit tudok, — mondotta a polgármester — hogy *Reisinger Sándor* több ízben feljelentést adott be *Balcsó Antal* ellen és a támadást megelőző napon a hármass bizottság ülésén, amelyen én is jelen voltam, erős kritika tárgyává tette *Balcsó* hivatali működését s kérte más ügyosztályba való helyezését.

Szöllőssy bíró: *Reisinger*, mint magánember, vagy mint az építőiparosok szövetségének elnöke tette meg a feljelentést?

— Mindenkor, mint a szövetség elnöke.

Virágh Lajos főmérnök volt a következő tanu:

— *Balcsó Antal*, — mondotta *Virágh* — tíz év óta van a mérnöki hivatalhoz segédtsízi minőségben beosztva. Lelkiismeretes, pontos hivatalnoknak ismerem, kinek működése ellen *Reisinger Sándor*on kívül soha senki panaszt nem emelt. *Reisinger* az iparosok nevében emelt panaszt *Balcsó* ellen.

Ezután *Hanzthó Sándor* drt hallgatták ki, aki tanuja volt az inzultusnak és aki már az első tárgyaláson ismertette a tettlegesség körülményeit.

Reisinger Ferenc dr., az építőiparosok szövetségének ügyésze bizonyította, hogy a főmagánvádló minden alkalommal a szövetség bizottságának és a közgyűlésnek határozata alapján tette meg panaszait *Balcsó* ellen.

Kádas Kálmán főjegyzőt arra a körülményre kérte *Balcsó* kihallgatni, hogy előtte *Reisinger Sándor* állítólag ezt mondotta: „ki fogom tekerni ennek a *Balcsónak* a nyakát.”

A főjegyző mai kihallgatása alkalmával ennek a kijelentésnek megtételét nem igazolta.

Hasonló negatív vallomást tette *Czédly Károly* dr. ügyvéd is, aki mindössze annyit adott elő, hogy egy alkalommal *Sárkány* ügy-

védjelölt érdeklődött irodájában *Balcsónak* egyik pere iránt.

A bizonyítást a bíróság ezzel befejezte.

A perbeszédék.

Guthi Soma dr., a főmagánvádló képviselője tartotta meg ezután hosszú vádbeszédét:

— A tényállás — ugymond — teljesen tiszta és világos ebben az ügyben, csak hogy a két tárgyaláson át nyújtott hosszú bizonyító eljárás, bizonyos aggodalmat ébresztett bennem. Néhány hónappal ezelőtt, egy teljesen szokatlan természetű és a büntető perrandtartással ellentétben álló végzést kézbesítettek nekem ebben az ügyben, amely teljesen vádtanács határozatának jellegével bír. Mert páratlanul áll, hogy a királyi járásbiróság, — mint ebben az ügyben tette, — pro, vagy kontra, előzetesen állást foglaljon, kimondja az említett végzés, hogy nem nyilvános becsületsértés, nem súlyos testisértés, hanem könnyű testisértés vétsége címén indítja meg a bíróság ebben az ügyben az eljárást. Ha tehát nem akarja a bíróság dezavualni magát, ezt az álláspontját meg sem változtathatja.

Célszerűségi okból én azon leszek, hogy a bíróság ne dezavualja magát.

Különös, hogy ebben az ügyben az ügyészi megbízott, aki vállalta a vád képviselőt, mert megsértve látta a közérdeket, — félrevonult és akkor jött egy másik ügyészi megbízott, aki azt mondotta, itt nincs a közérdek megsértve, nem vállalja a vád képviselőt. És végül jött maga a királyi ügyészség vezetője, aki a közgazgatási bizottság ülésén, nyíltan, *Balcsónak* állásától való felfüggesztése ellen foglalt állást.

Két döntő momentum van ebben az ügyben, amelynek elbírálása nélkül ítélet nem hozható. Az egyik, mi készítette *Balcsó* arra, hogy a képviselőtestület egyik illusztris tagját a nyílt utcán inzultálja, — a másik, milyen minőségben foglalt állást *Reisinger*, a hármass bizottság ülésén *Balcsó* hivatali ténykedésére vonatkozóan.

Pontról-pontra cáfolja ezután *Guthi* dr. a vádlott előadását, igyekszik kimutatni, hogy *Reisinger* beadványaiban csak a kötelesség vezérelte, panaszaiban a jogos kritika hatását tul nem lépte és *Balcsó* magánügyeibe soha nem avatkozott. Felolvassa ezután a polgármester végzését, amelylyel *Balcsó* felfüggesztette állásától, majd így folytatta:

— Nem szabad a bíróságnak visszariadnia attól, hogy holmi kiesinyes szempontoktól, vagy apróbb helyi érdekektől vezéreltetve ne szolgáltatasson elrettentő példát a gyalázatos orvátamadással szemben...

Balcsó (közbeszól): Kérem bíró ur, méltóztassék az ilyen inzultus ellen megvédeni...

Guthi dr. ... és én nyugodtan nézek a járásbiróság ítélete elé, mely ki fogja köszörsülni azt a csorbát, amelyet egy gyalázatos orvátamadás Arad város presztizsén ejtett.

Kérem *Balcsó* Antalt a büntető törvénykönyv 301. §-ába ütköző könnyű testi sértés miatt a 90. §. alkalmazásával maximális büntetéssel sújtani, mert enyhítő körülmény egyetlen egy sincs, míg a súlyosító körülmények egész légiója forog fenn.

A bíró (*Balcsó*hoz). Kíván még valamit felhozni védelmére az eddig előadottakon kívül?

— Nincs semmi előadni valóm.

Az ítélet.

— Kihirdetem a járásbiróság ítéletét — mondotta *Szöllőssy* bíró:

— A királyi járásbiróság *Balcsó* Antal városi segédtsíztet bűnösnek mondja ki a *Reisinger Sándor* építész mérnök sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétségében és ezért őt a btkv. 302. §-a alapján a 92. §. alkalmazásával 50 korona fő és 10 korona mellékbüntetésre ítéli.

Az indokolásban kimondja a bíróság, hogy enyhítő körülménynek veszi a vádlott büntetlen előéletét, felhevült kedélyállapotát, amivel szemben nem merültek fel olyan súlyosító körülmények, amelyek a fogházbüntetés kiszabását indokoltá tették volna. A bíróság úgy találja, hogy magasabb intelligencia kell ahhoz,

ha valakit éveken át rendszeresen támadnak, az illetőben az indulatok felül ne kerekedjenek.

Az ítélet ellen Guthi dr. a 92. §. alkalmazása miatt felelősséget jelentett be, míg Balcsó megnyugodott.

A hanyagság halottja.

*

A fővárosi munkásbiztosító botránya.

*

A Népszava című fővárosi lap, ma a budapesti munkásbiztosító pénztár egyik orvosának hanyagságából keletkezett botránnyól rántja le a leplet. Egy szegény családapának életébe került az orvos felületessége, a mit a következőképp mond el az említett lap:

Egy hírlapíró a Haller-utca és az Üllői ut sarkán levő munkásház-telepen járva, a Haller-utca 84. számú házból velőtrázó sikoltásokat hallott. Bement a kis házba és megtudta, hogy Virányi Mihály közbiztonsági géplakatos felesége jajgat olyan keservesen. A szomszédok elmondták, hogy Virányi Mihály hetek óta súlyos betegségben szenved. Schulhof Miksa dr. pénztári orvos kezelte egy két hétig, aztán egészségesnek jelentette ki. A szegény munkás azonban a kezelés után rosszabbul érezte magát, mint azelőtt. Nem tudott fölkelni dolgozni, nem kapta a táppénzt, ami nagy baj volt, mert négy kis gyermeke kenyeret kért, de ennél is nagyobb baj, hogy nem kapott se orvosi segítséget, se orvosságot. Rettenetes kínokat szenvedett a szegény ember, a betegség — mint a szomszédok mondták — a fejébe ment és szörnyű kínjában és idegességében konyhakésért kiáltozott, hogy elpusztíthassa magát. Ennek a jelenetnek a hangjai hallatszottak ki az utcára. A beteg munkás felesége sirva panaszkolta a hírlapírónak, hogy Schulhof dr. azt mondja az uráról, hogy egészséges, holott a szegény embert eszi a kin és a gyöt-rődés, már olyan, mint egy csontváz. A hírlapíró bement a szobába és egy emberi romot talált az ágyban; három kis gyerek megrohanta és sirva könyörögtek, hogy segítsen az édes-ajjukon.

A hírlapíró kocsiba ült és elhajtattott Friedrich Vilmos királyi tanácsos, egyetemi magántanárhoz, a munkásbiztosító pénztár főorvosához. Lent vár a kocsit, — mondta — egy súlyos beteget szeretnék a tanár urral sürgősen megvizsgáltatni. Friedrich tanár beült a kocsiba, a hírlapíró megmondta a kocsisnak a címet: Haller utca 84. A hírlapíró rámutatott az ágyra:

— Itt a beteg, tanár ur, kegyeskedjék, vizsgálja meg.

Friedrich fölültette a beteget, megtapogatta a pulzusát, meghallgatta a szíverését, megkopogtatta a térdét, megnézte a nyelvét, vagy félóra hosszáig vizsgálta, aztán aggodalmas hangon mondta:

— Ez bizony súlyos beteg, hamarabb kellett volna orvost hívni, most már nem tudom, hogy meg lehet-e menteni?

A hírlapíró erre leleplezte magát.

— És erről az emberről állítja a pénztár orvosa, hogy egészséges, hogy csak szimulál! — mondta a hírlapíró. — Azért hívtam a tanár urat, hogy személyesen győződjék meg orvosai lelkiismeretlenségéről, gonoszságáról.

Friedrich tanár csak most tudta meg, hogy az újságíró miért hívta őt olyan sürgősen. A lecke egy kicsit kemény volt, de el kellett fogadni. Visszament a hivatalába és nyomban intézkedett, hogy Virányi Mihály megkapja visszamenőleg a táppénzt és rögtönös orvosi kezelésben részesüljön. Virányi Mihály most

már nem volt szimuláns, most már kiküldtek hozzá egy idegorvost és egy belgyógyászt s a kezelőorvos másnap már háromszor látogatta meg. Ez március 15-én történt. Két hétig fe-küdt otthon a beteg, kezelték, de nem tudtak rajta segíteni. Hogy hetekig kezelés nélkül fet-rengett az ágyban, azt most semmi buzgóság nem tudta kipótolni. Április 1-én beszállították a Bakács-téri Erzsébet-kórházba, hol egy hétre rá, most szerdáról csütörtökre virradó éjszaka meghalt.

Pénteken délután temették el a szerencsétlen szimulánst. A temetés után a egy hírlapíró fölkereste az özvegyét. A munkásház udvarán találta meg, amint a szomszédok körülállták és vigasztalták:

— Azt mondták a doktorok, hogy a férjem szimulál. Most bebizonyosodott, hogyan szimulált! — fakadt ki a szegény özvegy. Aztán dült a parasz belőle:

— Azt se tudom, hol kezdjem, annyira megkínzottak minket. Valóságos kálváriát járat-tak velünk az orvosok. Négy gyermekem van, három még egészen kicsi, a negyedik tizen-négyéves fiú, hivatalos szolgálatban a „Generáli” bizto-sítónál. Nem volt kit küldeni orvosért, mondtam a fiamnak, telefonozzon Schulhof dr. nak. Délután beront az orvos és rám rivall: *Ki vagyok én, hogy csak úgy telefonon iderendel-nek?* — Aztán olyan dühvel dobta kalapját az asztalra, hogy leesett és az ágy alá gu-rult. Így traktált mindig, ha idejött. Alig nézte meg az uramat, port irt és elment. Amikor aztán az az eset volt Friedrich tanárral, aki bi-zonyára leszidta Schulhof doktort, a doktor ur még jobban megharagudott reánk. Azt hittük, most már rendben lesz minden, de most jött csak a java. — Schulhof dr. eljött és csufon-dáros hangon rám mordult: — No, maga szép egy személy! Lármát csinál az újságokban, — semmiért. Másnak is van beteg ura, azért esőndben marad. — Mondtam a doktor urnak, hogy négy gyermekkel állok itt, már magam is beteg lettem, mit csináljak? Már belefárad-tam a sok virrasztásba, aztán látom, hogy nem javul a férjem állapota, vitessék kórházba. Két hétig kellett könyörögnöm, amíg végre azt mondta, hogy menjek a pénztárba, a segélye-zési osztályba, ott majd adnak utalványt. Bementem, ideadták a táppénzt, utalványt azonban nem adtak. Azt mondták, hogy majd beszállít-ják őt, kocsin.

— Vártam, délután 3 óráig. A férjem ál-lapota egyre rosszabbodott. Többször is elájult és ha eszméletre tért, meg akarta magát ölni. Láttam, hogy az elméje zavarodik. Szaladtam Schulhof doktorhoz, aki egykedvűen azt mondta, hogy ha a kocsit nem jön, hát vigyem az ura-mat villamoson a kórházba. Hiába mondtam, hogy nem tud fölkelni, hiszen ezt a doktornak is tudnia kell, ő csak azt mondta, hogy nem segíthet. Ez csütörtökön volt. Pénteken mondtam a fiamnak, telefonáljon a pénztárba, hogy küldjék már a kocsit, mert megőrül a férjem a fájdalomtól. A segélyezési osztályból egy női hang azt felelte, hogy a kocsit már itt volt, de nem találta itthon az uramat, aki bizonyára sétálni volt. Hát kérem; a férjem halálos be-tegen feküdt, mozdulni sem tudott és azt mondták, hogy sétál! A fiam magából kikelve ki-áltott be a telefonba: — Küldjék rögtön a ko-csait, mert különben baj lesz! Az egész ház kész bizonyítani, hogy az apám hónapok óta fekszik. — Erre aztán délután jött a kocsit, ép ma egy hete. Elvitték férjemet a kórházba, ahol még pár napig élt, de már eszméletét ve-szítve. Szerdán éjjel meghalt. Megölte a be-tegsegélyező pénztár. Most már igazán elsétált, — mondta keserűen az aszony és zokogva tette hozzá: Az orvos urak jóvoltából.

Tanácskoznak a miniszterek.

Küldöttségek. — Kinevezések.

Távirati tudósítás.

Arad, április 9.

Halad, gyorsan halad az új berendezkedés nehéz munkája. Egyre-másra neveznek ki új embereket, akik a munkapárt politikáját fogják szolgálni. Ma Pestmegye főispánját nevezte ki a kormány, amely serényen dolgozik az új választások előkészítésén. A miniszterek mindennap tanácskoznak, sőt a közeli napokban Budapesten közös minisztertanácsot is tartanak.

Mai hireink itt következnek:

Tanácskozások a miniszterelnöknél.

Lukács László pénzügyminiszter Bécsből visszatérve ma délelőtt megjelent a miniszterelnöki palotában, ahol hosszabb ideig időzött. Lukács a tegnapi bécsi kihallgatásról referált Khuen-Héderváry miniszterelnöknek, akit gyöngékedése még mindig a szobához köt. Lukács után Rohonyi Gyula igazságügyminiszteri államtitkárral tanácskozott a miniszterelnök. A miniszterelnök ezután Serényi Béla gróf földmívelési miniszterrel tanácskozott, aki hétfőn délután mondja el programbeszédét Miskolcon.

Közös minisztertanács Budapesten.

Április hó második felében, 20. és 25-ike közt Budapesten közös miniszteri tanácskozás lesz, melyen a közös miniszterek, továbbá Bienertó osztrák miniszterelnök és Bilinszky osztrák pénzügyminiszter is részt vesznek. A közös minisztertanács a közös költségvetést fogja megállapítani.

Politikusok utazásai.

Tisza István Debrecenbe utazott, hogy holnap a munkapárt alakuló gyűlésén részt vegyen.

Apponyi Albert gróf holnap Mádra utazik.

Kristóffy József több elvtársa kíséretében holnap Aradra érkezik, ahol résztvesz az általános egyenlő és titkos választói jog mellett tartandó népgyűlésen. Utazása előtt kijelentette egy újságírónak, hogy Aradon kívül más vidéki városokba is el fog menni, ahol hasonló célú népgyűlést rendeznek, mert részt akar venni a választói jogért való küzdelemben, ha nem is lép politikai aktivitásba.

Pestmegye főispánja.

Pestvármegye főispánjává a király a belügyminiszter előterjesztésére Ráday Gedeon grófot nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap vasárnapi száma fogja közölni.

Az új igazságügyi államtitkár székfoglalója.

Rohonyi Gyula, az igazságügyminiszterium új politikai államtitkárja, ma foglalta el hivatalát. Az államtitkárt Székely Ferenc igazságügyminiszter mutatta be a tisztikarnak, melynek nevében Immling Konrad államtitkár üdvözölte Rohonyit, biztosítva őt a tisztikar őszinte támogatásáról.

Rohonyi megköszönte az üdvözlést és beszédében többek közt ezeket mondta:

— A még szükséges anyagi és eljárási törvények és szabályok megalkotása a régi törvények hiányainak, hézagainak pótlása, a

birói szervezet tökéletesítése, a munkakörök helyes beosztása és az ügyvitel egyszerűsítése azok az eszközök, melyek segítségével be kell tétőznünk igazságügyünknek már elkészült, de még csak ideiglenesen betetűzött templomát, melyhez nagynevű elődeink rakták le az alapot. Fel kell szerelnünk ezt a templomot és olyan magas nivóra emelnünk annak papjait, a birói kart, hogy ebbe a templomba a nemzet minden fia, a hazának minden polgára vallás- és nézetkülönbség nélkül igaz szeretettel és áhitattal léphessen be. Ha ez így lesz, leraktuk hazánk államiségének, a valódi jogállamnak legfontosabb alapjait.

A tanfelügyelők a kultuszminiszternél.

Az állami tanfelügyelők küldöttsége ma tisztelgett Zichy János gróf kultuszminiszternél és Molnár Viktor államtitkárnál. A tanfelügyelők kérelmére Zichy kultuszminiszter többek közt ezeket mondta:

— Szükséges, hogy a tanfelügyelők helyzetére nézve mielőbb konszolidáció álljon be, mert mindaddig míg az ég és föld között lebegnek koporsó gyanánt, mindaddig a bajok orvoslásával nem lehet foglalkozni. Anélkül, hogy bárkinek politikai meggyőződését befolyásolni akarnám, kérem Önöket egyenként és összesen, legyenek segítségemre a konszolidáció munkájában erkölcsi befolyásuk latbavetésével, természetesen mindig a törvény keretein belül. Mikor ezt kérem, viszont ígérem — nem ellenszolgáltatás gyanánt, de a dolgok logikájából kifolyólag, — hogy az Önök anyagi és erkölcsi érdekeit szívesen fogom viselni.

A Nemzeti Társaskör átalakulása.

A Nemzeti Társaskör holnap délelőtt Csáky Albin gróf elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tart, melyben módosítják az alapszabályokat és a társaskört politikai klubba alakítják át. Az országgyűlési választások befejeztéig a politikai kör élén a mai tisztikar marad.

Papokat toboroznak az amerikai magyarok.

Kevés a lelkes Magyarországon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

A Clevelandban megjelenő „Szabadság” kiküldött tudósítója most számol be lapjának magyarországi tapasztalatairól. Amerikában a katolikus hitközségek nagy hiányt szenvednek papokban és ezért fölkereste a tudósító ez ügyben Várady L. Árpád című püspök, miniszteri tanácsost, aki a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban a többek között az amerikai magyar papok ügyét is kezeli.

Várady püspök a kérdésre nézve a következő érdekes nyilatkozatot tette:

„Önök azzal vádolják a magyar kormányt és a püspöki kart, hogy Amerikába nem akarnak papot küldeni, mert az amerikai magyarság megerősödése ellenkezik hazánk jól felfogott érdekével. Nos, ilyen formában nem fedi a valóságot az önök értesülése. Tény, hogy papot nem küldünk, mert nem küldhetünk. Nem küldhetünk pedig egyszerűen azért, mert nincsen elegendő pap Magyarországon. Hiába kérünk a püspököktől papot, hallani sem akarnak papjaink külföldre küldéséről; az önként jelentkezők elbocsátó leveleit nem adják ki azzal az indoklással, hogy paphiány van a megyéjükben és a saját néveiket sem tudják ellátni. A paphiány ma már oly nagy, hogy Bukovinából és Romániából, ahol sok a római katolikus magyar hívő, vissza kellett hívni néhány papot. A paphiányt nemcsak az okozta, hogy a papneveldekben kevés a teologus, hanem az is, hogy az iskolaügy föllendülése következtében ma sokkal több hitoktatóra van szükség, mint

régebben. Például Budapesten 150 hitoktatót foglalkoztatnak. Mi nagy fontosságot tulajdonítunk az amerikai magyarság egyházi életének. Igen jól tudjuk, hogy javítani kell a mai állapotokon. Azt is tudjuk, hogy az amerikai magyar papok egy része ott a messze tengeren túl nem fejt ki olyan apostoli működést, mint a milyenre szükség volna. Okultunk a multon és nem akarunk többé olyan papot Amerikába bocsátani, a ki itthon sem bizonyult ideális papnak.

Több terv merült föl, hogy mikép lehetne az amerikai magyarság egyházi életéről lehetőleg tökéletesen gondoskodni. A Sz. László társulat, amelynek Radney Farkas az elnöke, minden valószínűség szerint kezébe veszi az akcióit. Amerikában akarunk egy papnevelde felállítani, ahol az amerikai magyar szülők gyermekeit képeznék ki a papi pályára. Ezekre az Amerikában született magyar gyermekekből lett papokra biznók az amerikai magyarság egyházi gondozását.

Jó magam is, néhány társammal a nyár folyamán Amerikába jövök. Számítunk az amerikai megyés püspökök áldozatkészségére és hisszük, hogy a papnevelde felállításához szükséges pénzt ott Amerikában tudjuk összehozni. Ha ez a papnevelde megkezdí működését, már 4–5 év múlva papokat adhat az amerikai magyaroknak, olyan papokat, akik az amerikai viszonyokat ismerik és a jó viszonyt az amerikai papsággal is fenn tudják tartani.”

SIKKASZTÁS

Kornfeld Zsigmond hagyatékából.

Letartóztatott irodavezető.

Távirati tudósítás.

Arad, április 9.

Ez év februárjában a budapesti önkéntes mentőegyesület irodavezetőt keresett. Jogvégezt embert, aki a belső adminisztrációt tudja kellőképpen vezetni, azonfelül pedig jogi képviseletét is vállalhassa az egyesületnek. A sok pályázó közül kitűnt az egyik: Kertész József dr., aki megírta, hogy a budapesti tudományegyetemen befejezte a tanulmányait, aztán külföldre ment, ahol különböző kereskedelmi vállalatoknál működött. A vállalkozások üzleti menetét kitűnően érti és persze így a mentőegyesület nagy hasznát láthatná.

A mentőegyesület annál szívesebben foglalkozott ennek az ajánlkozóval a pályázatával, mert Kertész dr. tekintélyes embereket jelölt meg, akik róla információt adhatnak. Így többek között megnevezte Hüttl Tivadart is, akinél az egyesület érdeklődött a pályázó kiléte iránt. Hüttl a legnagyobb készséggel informálta a mentőket és azt írta, hogy Kertész dr. a legkiválóbb emberek egyike, gratulálni lehet azt az egyesületet, amelynek az ügyeit Kertész vezeti.

Kertész József drt tehát meg is választották. Egy hónapig pontosan és ügyesen végezte a rábizott dolgokat, azonban egy-két héttel ez előtt mind hanyagabban járt be a hivatalába és sokat látták olyan helyeken, ahol nem unatkoznak.

A hanyagság és a mulatság nyitját tegnap megtalálták. Kertész József dr. ugyanis nem azonos azzal a Kertész Józseffel, akiről a kitűnő információ jött, annak csak távoli rokona. És nem gentleman. Mert Kovács dr. mentőfőorvos nevét ráhamisította egy levélre, amelynek alapján ezer koronát kapott.

Ugy történt a dolog, hogy a mentőkhöz a minapában lejött egy budapesti királyi közjegyző átirata, amelyben tudatja a vezetőséget, hogy néhai Kornfeld Zsigmond ezer koronát hagyományozott a mentőegyesület javára. Ez az irás Kertész József kezéig került. Első dolga volt, hogy egy szabályszerű nyugtát állított ki az ezer koronáról, szépen aláhamisi-

totta Kovács Aladár dr. nevét és felvette a pénzt. A turpiesságra azonban rájöttek és a mentők feljelentették irodavezetőjüket, akiről kiderült, hogy nem is doktor, hanem egy ügyes szédelő és nem is azonos azzal a Kertész Józseffel, akiről az információ jött.

A rendőrségen Kertész nem helyez sulyt arra, hogy tagadja a bűnösségét. Inkább azt vitatja, hogy igenis neki van jogvégeztsége és kiváló családnak a sarja.

Mindez azonban keveset használt, mert a csaló irodavezetőt a rendőrség letartóztatta. Az ezer koronát azonban a királyi közjegyző téríti meg és így a mentőknek csak az a káruk, hogy ilyen „kiváló erőt” vesztek.

KÖRTESEFOGÁSOK.

I. A szép fiu.

A komáromi választók már nagyon megelégték Tuba János képviselőségét. Mikor berkesztették az országgyűlést, a komáromi negyvennyolcasok el is határozták, hogy elmennek Kossuth Ferenchez és tőle kérnek jelöltet, akit Tuba ellen felléptethetnének.

Abban az időben Komáromban annyira gyengén állott a függetlenségi párt, hogy egy 48-as jelöltnek alig lehetett kilátása a győzelemre. Kossuth Ferenc a nála deputációban járó komáromiaknak nem tudott jelöltet ajánlani. Már épen eredménytelenül távozni akart a küldöttség, mikor Kossuth Ferenc meglátta előszobájában az interjúra várakozó újságírókat.

— Na fiuk — kérdezte Kossuth az újságíróktól — ki akar Komáromba menni képviselőjelöltnek?

Az újságírók közül, akik tudták, hogy Komáromban milyen erős pozíciója volt akkor a 67 eseknek, egy sem jelentkezett. A küldöttség egyik tagja, Salamon Zsiga bácsi azonban, a komáromi halász céh nagytekintélyű főmestere, odafordult egyik osinos külsejű újságíróhoz.

— Tekintetes uram, jöjjön el hozzánk jelöltnek! Olyan jó képe van, hogy biztosan megválasztják!

Szász József — az illető újságíró — akkor az „Egyetértés” politikai riportere volt.

— De bátyám uram — mondotta — nekem egy vasam sincs! Hogy menjek én jelöltnek?!

— Nem baj az! — felelte Salamon bácsi. — Ilyen szép fiúnak az összes komáromi asszonyok korteskedni fognak!

Szász József el is ment Komáromba. És Salamon bácsinak igaza lett. A komáromi nők oly ügyesen korteskedtek, hogy Szász József be is került a parlamentbe...

II. A három forintos szavazó.

Sokféle választási adomát mesélnek a volt híres biharmegyei képviselőről: Korda Andorról. Nemosak a korosmákban tudta nagyszerűen megijeszteni az ellenpárt választóit, ha kellett revolverrel is, hanem a szavazókat is ügyes fogásokkal hódította meg.

Választás előtt odament egy román választóhoz. Szigorúan ránéz, majd dühösen ordítja:

— Mit?! Azt hallom, ti olyan alávaló emberek vagytok, hogy három forintért eladjátok magatokat az ellenpártnak! Ezt én nem tűröm. Én öt forintot adok nektek. Add ide gyorsan azt a három forintot...

A megijedt paraszt azonnal odaadta a három forintot.

III. A véres ing.

Mikor Sima Ferenc csódbejutott és elvesztette mandátumát, megállapodott Molnár Jenő dr. budapesti ügyvéddel, hogy őt fogja beajánlani a szentesieknek. Meg is indult a választási küzde-

lem és a Sima—Molnár-pártnak nagyon rosszul állott a szénája, mert a tanyai és a külteki parasztokat sehogysem lehetett meghódítani. Akkor ott Dienes Mártonért, az ellenjelöltért lelkesedtek, Sima erre érdekes trükköt gondolt ki. Elhatározta, valami nagy botrányt rögtönöz, hogy a esendőséget is beavatkozására bírja.

A botrányt a vasuti állomáson csinálták és sikerült is egyik kortesnek elérni, hogy egy esendőr megszurta a karját. Csak ezt várta Sima. Rögtön intézkedett, hogy egy férfiinget a vágóhidra vigyenek és ott áztassák vérbe.

Molnár Jenő kortesei pedig fogták a véres inget, egy karó végére tűzték és bejárták a tanyákat:

— Nézzétek, így dolgozik a Dienes-párt! Meggyilkoltatnak bennünket a esendőrökkel.

Az együgyű tanyaiakat nagyon felbőszítette a „esendőrségi brutalitás“ és mindnyájan le is szavaztak Molnár Jenőre. Így lett Molnár a szentesiek követe...

Most is nagy harcok dálnak Szentesen. Most a Molnár régi hívei az ellenpárton, Kovács Dénes táborában vannak és nem lehetetlen, hogy megbuktatják Molnárt a régi trükkel — a véres inggel.

A rendőrség elől a — Marosba.

A züllött ifju öngyilkossága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

Előkelő család sarja fejezte be ma Aradon a Maros hullámai között hanyatott, züllött fiatal életét.

Délelőtt kilenc óra tájban a városháza körüti kapujánál Kiss Gábor aradi asztalosmester torkaszakadtából rendőrré kiáltott. A főkapu őrségét riasztotta fel a kapuőr és nyomban egész sereg rendőr vonult ki a városházáról, hogy Kiss utmutatása szerint egy választékos öltözött fiatalembert vegyen üzöbe, aki a Baross-parkon át a Marosnak tartott.

Az üldöző rendőrsereg előtt már a parton járék megszorították a gyors futással menekülő ifjut, aki a törvényszéki épületig birta tudóval, ott azonban ereje elhagyta, botlani kezdett és üldözői már-már nyomába kerültek. A fiatalember utolsó erejét összeszedve, a törvényszéki épülettől merőleges irányban a partnak vágott és az emberek szemeláttára a vízbe ugrott. A hullámok néhányszor felvetették, mire azonban a csónakháznál csónakot keritettek és utána mentek, végkép elmerült és teste többé nem került felszínre. A fiatalembert egy ügyetlenül elkövetett esalás kergette az öngyilkosságba.

Ma reggel nyolc órakor Kiss Gábor asztalos mester Sárossy-utca 7. szám alatti műhelyébe beállított egy intelligens embernek látszó, jól öltözött, megnyerő külsejű fiatalember.

— Szalánszki Rezső vagyok — mondotta a bemutatkozáskor a mesternek — azért jöttem, hogy egy nagyobb asztalos munkával bizzam meg önt. Nem valami fényes üzletről van szó, de tisztességesen lehet mellette keresni. Körülbelül huszezer korona áru cölöp szállítását akarom nyélbeütni, a borosjenői uradalom részére. Kétezer korona haszon maradhat az üzleten az én számításom szerint.

Felsorolta ezután a legmeglepőbb szakértelemmel a munka előállításának költségeit, az anyag árát, úgy, hogy az asztalos rövidesen megegyezett a fiatal emberrel minden pontra nézve.

— A dolog rendben lenne kedves mester, megegyeztünk. Most még csak az van hátra, hogy óvadékot adjon.

— Óvadékot nem adok, jelentette ki röviden az asztalos.

— Akkor nincs munka, — felelte indignálódva az ifju, és kalapját véve eltávozott.

Félóra múlva újból jelentkezett.

— Olyan kitűnő információkat kaptam magáról kedves mester — mondotta, — hogy meggondoltam a dolgot és óvadéknélkül is hajlandó vagyok önnek átadni a megrendelést. Jöjjön velem az uradalom városi irodájába, ott azonnal megkötjük a szerződést. Megjegyzendő, hogy a szerződés bélyegeit maga fedezi.

— Így már áll az alku — felelte Kiss — és átadott Szalánszkinak két darab ötven koronás bankjegyet, hogy abból bélyeget vásároljon.

Miután ez átvette a pénzt, elindultak, hogy az irodába menjenek.

Az Andrassy tér 8. számú ház előtt jöttek el, mikor a fiatalember így szólt Kisshez:

— A szerződés-kötéshez két tanu is kell, legyen szives és menjen vissza a műhelybe, hozza el két segédjét, én addig a Tabajdy-utcán át elmegyek a köruton levő irodába.

Ez a beszéd szeget ütött az asztalos fejébe. Gyanút fogott, kijelentette, hogy visszalép az üzlettől és kérte a pénzt. Szalánszky szép szóval biztatta még egy ideig és így beszélgetve, a Tabajdy-utcán át a Baross-parkhoz értek.

Mikor az asztalos azt látta, hogy a fiatalember nem a körut felé, hanem a parknak tart, teljesen elvesztette bizalmát és erélyes hangon követelte a pénzt. Szóváltás keletkezett a két férfi között, mely mind hangsabbá vált.

— Csirkefogó, gazember! — kiáltotta a pénze elvesztésétől féltő asztalos.

A járókelők figyelmessé lettek az utcai perpatvarra, amit a fiatal ember észrevéve, futásnak eredt. A városháza irányába menekült. Üldözőbe vették, azonban, mint megirtuk, a Marosban véget vetett minden üldözésnek.

Minthogy a heltestet a folyó hullámai elsodorták, a személyazonosság megállapítását meg sem lehetett volna kísérelni. Azonban éppen ma délelőtt megérkezett a borosjenői szolgabíróságnak egy megkeresése, mely az aradi rendőrséget utba igazította. Az iránt intézett felszólítást a szolgabíróság a rendőrséghez, hogy tartóztassa le nagyszalontai Szalánszky Rezsőt, aki Borosjenőn tiltott módon könyöradományokat gyűjtött és a letartóztatás elől Aradra szökött. A név és a személyleírás egyezéséből megállapítható volt a személyazonosság.

Szalánszkyt különben ez előtt öt évvel már Aradról is kitiltotta a rendőrség. Itt is végig pumpolta a várost, hamisított belügyminiszteri engedéllyel könyöradományokat gyűjtve. Akkor megállapították, hogy egy előkelő bihar-megyei családnak a sarja, akit azonban a gimnázium hetedik osztályából kicsaptak és ügyvédi irodákban mint irnok tengette életét. Sehol sem volt maradása, míg végre a bűn utjára jutott, mely ma itt Aradon sirjához vezette el.

SPORT.

+ Szeged—A. A. K. bajnoki football-mérkőzése. Vasárnap délután negyedötök tartja az A. A. K. bajnoki football mérkőzését a Szegedi Atletikai Klub csapatával Török Gábor-utcai sporttelepén. Élvezetesnek ígérkezik a mérkőzés mert a két csapat teljesen egyenrangú és így a pillanatnyi diszpozíció fogja a mérkőzés kimenetelét eldönteni. A mérkőzést — bajnoki mérkőzésről lévén szó — még esős időben is megtartják, melyet a közönség fedett tribünről nézhet végig. Belépő díj: páholy 5 korona, tribün

állóhely 70 fillér, diák állóhely 20 fillér. A mérkőzésre a Magyar Labdarugó Szövetség Zoltán Belát delegálta bírónak. Az A. A. K. csapat összeállítására: Gárdos—Kornya, Major, Bácskay, Magyar, Merényi, Mitter, Eisen, Gácsy, Nyilas, Faakel.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Tancos huszárok, operett. Este: Luxemburg grófia, operett. (B. bérlet.)
Hétfő: Diszoldadás.
Kedd: Diszoldadás.

* Megvádolt festőművész. A Pesti Napló ma vádakkal illeti Déry Béla ismert festőművészt. Azt írja róla, hogy Déry lemásolta Cottet híres francia tengerfestő egyik alkotását és kiállította a Nemzeti Szalonban saját neve alatt. Déry Béla erre a vádra ma nyilatkozik és kijelenti, hogy az ő és Cottet festménye között van ugyan hasonlatosság, mint ahogy a legtöbb tengerkép hasonlít egymáshoz, de ő nem másolta le a külföldi művész alkotását. „Az enyém, — mondja Déry — meg se tudja közelíteni a híres francia képét, s ezt sajnálom legjobban. Büszke vagyok rá, hogy máris Cottettel hasonlítanak össze, s iparkodni fogok, hogy mielőbb annyit tudjak.“

* Fodorné Aranka a Carmenről. Hétfőn lép föl Fodorné Aranka a Carmen egyik felvonásában. Megkérdezték tőle, melyik volt eddig a legemlékezetesebb színházi estéje? Fodorné e kérdéssel kapcsolatban nyilatkozott a Carmenről is.

— A legemlékezetesebb estém — mondta Fodorné — eddig berlini vendégszereplésem volt, július hó 7-én, amikor a mienknél jóval szigorubb német kritika előtt a német zene-metropolisban mutatkoztam be a „Carmen“ címszerepében. Operaházunk igazgatóságának kegyessége folytán ezt a szerepet magyarul eddigelé még csak nem is énekelhettem és a Neues Königliche Operntheaterben épen valóságos „Carmen“-verseny folyt, mikor a bécsiek két híres énekesnője: Cahier asszony és Gutheil-Schoder után énreám került a Carmen-vendégek közül a sor. Cahier, a nálunk is előnyösen ismert és az altisták birodalmában mindenütt nagytekintélyű énekesnő, Berlinben határozott balsikert aratott. „Ihre temperamentlose Carmen interessierte weder als Gestalt, noch war sie musikalisch zureichend“; ez volt a róla irt jobb kritika; Gutheil-Schodernak hangbelileg nem is, de játék tekintetében szenzációs sikere volt. Ilyen biztató előzmények után némi elfogódottsággal vártam a főpróbára szóló meghívást, amikor Reiniger, szegény jó Bertramnak híres impresszáriója közölte velem, hogy az igazgató külön sürgős próbát kíván tőlem, mert arról értesült, hogy nincs hangom és bár a fellépés már szerződésileg biztosítva volt számomra, ehhez a próbához kénytelen ragaszkodni. Kisült utólag, hogy hazuról látták jónak, azok a nem mindig „ismeretlen“ kezek berlini fellépésemet lehetetlenné tenni. Mégis a külön próbát nem hiúságból, de megtagadtam és amikor ragaszkodva a biztosított szerződéshez, egyetlen próbára elénekeltem először németül a „Carmen“-t, — melyet magyarul is csak egyszer énekeltem Aradon — hamarosan meggyőződött a német igazgató, a sajtó és a közönség is arról, hogy a kétségbevonat hangom esősen megvan és az előzménynél fogva a közönség annyira lelkesen ünnepelt, hogy pályámnak eddigelé legmelegebb és legemlékezetesebb estéje a júliusi forró nap zsufolt „Carmen“-előadása volt... Ha mindjárt erős akadályok után!

* Szalay Aranka növendék-hangversenye. Művészi nivó álló hangversenyt rendez Szalay Aranka ének- és zongoratanítónő e hó 16-án este a Fehér Kereszt nagytermében. A tanév végén szokásos vizsga előtt bemutatja a művész tanítónő jelesebb növendékeivel azt az eredményt, melyet nagy tudása és fáradhatatlan szorgalmával ért el. A nehéz és szép számokból összeállított program igazolni fogja, hogy Szalay Aranka nem hiába fáradt növendékeivel. A zongora-és énekszámok között a program előnyös változatossá tétele érdekében, néhány hegedűszám foglal helyet, melyeket a művész által felkért vendégek fognak előadni. Megjegyzendőnek tartjuk, hogy a hangversenyt tánc fogja követni. A személyre szóló meghívók a napokban kerülnek kibocsátás alá.

* A két diszeloadás. Szép műsort él el az aradi Nemzeti Színházban április 11-én, hétfőn és kedden este fél 8 órakor a gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszter kormányzata alatt álló Országos Gyermekszanatórium javára rendezendő monstre operai előadás és diszhangverseny, melyet páratlan lelkesedéssel karolt fel az aradi közönség, már ama kiválóan magasztos cél érdekében is, melyet az előadás szolgáltatni hivatva van. A teljes műsor a következő: I. rész. 1. sz. Az aradi filharmonikusok és a 38. gyalogezred zenekarának a szinpadi diszhangversenye: gróf Zichy Géza Nemo operájának közzenéje. 2. sz. *Fodorné Aranka és Környei Béla*, a m. kir. Operaház művészeinek felléptével Carmen opera. II. felvonása: Escamillo viador B. Szabó József, Mercedes Kun Irén, Zuniga hadnagy Polgár Sándor, Don José tizedes *Környei Béla*, Carmen *Fodorné Aranka*, Fraskita, csempészlány Zalay Margit. 3. sz. Blaha Lujza, a Nemzeti Színház örökös tagjának fellépésével a Nagymama II-ik felvonásának palotás jelenete. II. rész: 4. sz. B. Sándor Erzsé, a m. kir. Operaház művésznőjének felléptével Laramermoori Lucia örülési jelenete. 5. sz. Szoyer Ilonka és *Környei Béla*, a m. kir. Opera művészeinek felléptével: Bohémek, opera III. felvonása: Rodolpho költő *Környei Béla*, Mimi Szoyer Ilonka, Mussette Dióssy Nusi, Marcel festő B. Szabó József, fináncok, nép. III. rész: 6. Prolog a Bajazzók-ból, éneklő dr. *Dalnoky Viktor*. 7. Aria a Sámson és Delila operából, éneklő *Fodorné Aranka*. 8. Jelenet a Remete csemettyűjéből, éneklő *Szoyer Ilonka*. 9. Sir a nóta. *Parkas Ödön* dala, éneklő *B. Sándor Erzsé*. 10. Műdal, éneklő *Környei Béla*. A hangverseny számokat zongorán kíséri *Márkus Dezső*, a m. kir. Opera karmestere.

* Kőlcsey egyesület pályázatai. A Kőlcsey egyesületnek 1910-re háromféle pályadíja van. A Trefort-díj, 100—100 korona, oly megyei tanítóknak, akik osztatlan népiskolában vagy ennek felsőbb osztályaiban a népiskolai tanterv minden követelményének legjobban felelnek meg. A pályázat határideje e hó 20-ika. A Kőlcsey egyesület szakírói május hónapban fogják a pályázott tanítók iskoláiban az eredményt megvizsgálni. A másik két pályázat *Mikszáth Kálmán* jubileumával kapcsolatos. Egy vagy két aradi írónak szépirodalmi műve kiadásához adandó 600 korona az idén az egyik *Mikszáth* díj. A másik *Mikszáth* összes műveinek jubileumi kiadása valamely aradmegyei nyilvános könyvtárnak. Mindkét *Mikszáth*-díjért ez év november végéig jelentkezhetnek az írók és a könyvtár fenntartói. *Mikszáth* műveinek első felét a jubileumi bizottságtól már megkapta a Kőlcsey egyesület.

* Hangverseny. Az „aradi polgári jótékony nőegylet” és az „izraelita jótékony nőegylet” alapjai javára *Müttermüller József*, az aradi zene-konzervatórium igazgatója, *Müttermüller Lengyel Erzsé* zongoratanárnő és *Weichart Auróra* énektanárnő növendékeinek közreműködésével Aradon, 1910. évi április hó 17-én, vasárnap délután fél 5 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében tartja jótékonycélú II. hangversenyt. Szivességből közreműködnek: *Robitsek Samu*, *Bing János*, *Eckhart István*, *Kell József* dr. Jegyek: I—II. sor 4, a többi sorok 3, 2 és 1 korona helyárral, ifj. *Klein Mór*nál válthatók. Felülfizetések a jótékonycélok érdekében köszönettel nyugtáztatnak. A közreműködők névsora: *Frick Milike*, *Szenes Lici*, *Salgó Piri*, *Bayer Leó*, *Priegl Margit*, *Brunhuber Mariska*, *Szenes Margit*, *Bosk Béla*, *Dömötör Margit*, *Lówy Rózi*, *Benczedy Irma*,

Glück Ilona, *Györgyössy Böske*, *Priegl Irén*, *Singer Rózi*, *Pál Ilonka*.

* Mártartás. A magyar asszonyok lapja, a „Háztartás” Urainé-Hentaller Lilly szerkesztésében ezúttal is változatos tartalma és felölel mindent, ami a magyar asszonyt érdekli. Különösen du a konyha-rovat, de tartalmaznak a többiek is: Mutatványszámokkal ingyen szolgál a kiadóhivatal! (VII., Aréna-ut 88).

* A Kőlcsey egyesület könyvtára április 11-ikén, hétfőn zárva van.

* Az ököritői katasztrófa az Urániaház: Még ott sajog a halálos fájdalom az ököritői gyászoló szívében, az egész világ részvéte most nyilatkozik meg a szörnyűséges katasztrófa áldozatai iránt és az Uránia színház, már most, a borzalom első napjaiban bemutatja a rémes katasztrófa szomeru színhelyét. A megdöbbentő eset után már ott volt a kinematografus és lefényképezte a szerenosetlen áldozatokat, a tömeges temetést, a haláltánc színhelyét, a borzalmas hírű osár megkosmosodott maradványait, az elárult, kihalt magyar községet. Erőteljes emlékek figyelmeztetője marad ez a beszéd kép, melyet vasárnap mutat be az Uránia-színház először. A szenzáció kivételű mozgóképnyelvet az egész világ kulturáncái megszerették, nálunk az aradi Uránia mutatja be először. A rémes kép hatását enyhítendő, kitűnő műsorról gondoskodott az Uránia igazgatósága, mely minden tekintetben meg fogja nyerni a közönség tetszését. 241

HIREK.

Automobil katasztrófa Bácsban.

Két halott, két sebesült.

Távirati tudósítás.

Arad, április 9.

Ma este Bács egyik külvárosában súlyos kimenetelű automobil katasztrófa történt, melynek több áldozata is van.

Egy gyáros Berlinből automobilon utazott ma Bácsba. Amint megérkeztek, a gyáros sofförje automobilon egy vendéglőbe ment és ott mulatni kezdett. Hamarosan jókedvű társaságba került. Három hölgy mulatott egy mehanikus-sal a vendéglőben, akik meghívták asztalukhoz a soffört. Egy ideig kedélyesen borozgattak.

— Hölgyeim és uraim — szólta udvariasan a sofför a társasághoz — meghívom önöket egy kis automobil-sétára.

— Elfogadjuk, — mondották örömmel a hölgyek és csakhamar az egész társaság elhelyezkedett a hatalmas gépkocsin.

A sofför a helyére ült, megindította a motort, mely óránként gyorsasággal száguldott végig Bács külvárosainak szűk utcáin. Egyszerre a kocsi nekiment egy kerítésnek. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a kocsiiban ülők valamennyien az utca kövezetére vágódtak ki. A sofför sértetlen maradt, két leány azonnal meghalt sérüléseibe, a harmadik súlyosan megsérült, de veszedelmes sérüléseket és agyrázkódást szenvedett a mehanikus is.

A soffört a rendőrség letartóztatta.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 10-én az időjárás: enyhe, sok helyütt espadék.

— Roosevelt Bácsban és Budapesten. Fővárosi tudósítónk telefonálja: Roosevelt Tivadar, az Unio ex elnöke, e hó 17-én, vasárnap Budapestre érkezik. Hétfőn megtekinti Budapest nevezetességeit, este *Hegenmüller báró* washingtoni osztrák-magyar nagykövet ad ebédet Roosevelt tiszteletére a Park-klubban. Kedden, ha ideje engedi, elmegy a bálolnai és kisbéri állami méntelepek megtekintésére; kedden este *Khuen-Hederváry Károly* gróf miniszterelnök estélyt ad tiszteletére. Roosevelt szerdán reggel tovább utazik. — Bácsból jelentik: Roosevelt pénteken este érkezik Bácsba. A ki-

rály fogadja és tiszteletére udvari ebédet ad. A király utasítására Rooseveltet Bécsben uralkodói fogadtatásban részesítik. Az udvari kocsik egész bécsi tartózkodása alatt rendelkezésére fognak állani, épügy a színházokban az udvari pártolyok is.

— Jászi Oszkár előadása. A Társadalomtudományi Társaság aradi fiókjának meghívására Jászi Oszkár, a Társadalomtudományi Társaság főtitkára, a „Huszadik Század” szerkesztője ma Aradra érkezett, hogy megkezdje négy részletben tervezett előadási kurzusát a társadalomtudomány alapjairól, eredményeiről és feladatairól. A ma esti előadásra szépszámu és előkelő közönség gyűlt össze a Központi Szálloda nagytermében, ahol *Krenner Vilmos*, az aradi fiók elnöke nyitotta meg az ülést, üdvözölte a fővárosi vendéget. Jászi Oszkár tartotta meg ezután első előadását. Tiszta logikával, világos és meggyőző okfejtéssel magyarázta meg a szociológia lényegét, mindenütt kiterjeszkedve az ellenvélemények megcáfolására. A szociológia — ugymond — az emberi társadalom törvényszerűségének tudománya. Mint ilyennek elismeretése csak az újabb kor vívmánya, mert a régi metafizikai és vallási világnézet a törvényszerűségeket elvétel nem fogadta el az emberre és a társadalomra. A törvényszerűség elismerése elsősorban a szabad akarat tarthatatlan elvének megdöntését követeli. A szabad akarat tanának cáfolása után megismertette hallgatóságát az ideológia világnézet és az egoista vagy másépcélűség elv különbségeivel. Az előbbi eszményekben látja az emberiség vezetőit, az utóbbi Sombart nyersen így definiálja: „Az emberi történelem vagy az abrakokban való részeseledést folytó harc, vagy az abrakelés sarrendjéért folyó küzdelem. Bár szóló nem ért teljesen egyet a célszerűségi vagy érdek iskola tanáival, elismeri, hogy sokkal több benne az igazság, mint az altruista ideológiában. A célszerűségi vagy egoista-irány hibája, vagy inkább hiánya szerinte az, hogy a társadalmat izolált embereknek nézi, akik két alapösztönükből, a lét- és felfenntartási ösztönből kifolyólag cselekednek. Az emberek azonban nem izolálva élnek, hanem társadalomban, amelynek törvényszerűségei vannak, amely törvényszerűségekről a vasárnap délután 6 órakor a Központi Szálloda nagytermében tartandó előadásában fog szólni Jászi. Erre az előadásra vendégeket szívesen látnak.

— Kossuth Ferenc állapota. Fővárosi tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc állapotában a javulás egyre tart. *Müller Kálmán* báró, Kossuth háziorvosa kijelentette, hogyha a javulás így halad, a beteg néhány nap múlva elhagyhatja az ágyat.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Ábrai Lajost* a közoktatási tanács tagjává nevezte ki.

— Erőss püspök Aradon. Erőss Lajos dr., a tiszántuli reform. egyházkerület püspöke, *Dégenfeld József* gróf főgondnok társaságában, az aradi egyházat április 17-én látogatja meg. A püspök kíséretében lesznek: *Balogh Ambrus* esperes, *Hajdu Zsigmond* püspöki titkár, *Futó Zoltán* kerületi és *Fogarassy Bálint* egyházmegyei jegyzők. Az ünnepélyes fogadás 16-án este 9 órakor lesz az állomáson. 17-én d. e. 10 órakor a püspök istentiszteletet végez a ref. templomban, mely után a küldöttségek tisztelegnek. Néhány látogatás után a püspök részt vesz a főgondnokkal és a kísérettel együtt a tiszteletükre a Fehér Keresztben 1 órakor tartandó ebédén. Az egyház rendező bizottsága már a szükséges intézkedéseket megtette. Április 18-án Gyorokon és Lippán következik az egyházak püspöki látogatása.

— **Kristóffy József Aradon.** Megirtuk, hogy Kristóffy József vasárnap Aradra jön s itt részt vesz a választójog érdekében tartandó népgyűlésen és előadást tart. A volt belügyminiszternek fogadtatása s Aradon való időzésének sorrendje a következő: A déli 12 óra 12 perckor érkező vonat elé nagy számban vonul ki Arad polgársága. Megérkezés alkalmával az „Ébredés“-dalkör énekel egy üdvözlő dalt s utána rövid beszéddel üdvözlí egy szónok a polgárság vendégét. A szervezett munkásság az állomás előtti téren helyezkedik el, élén a vaggongyári zenekarral. A bevonulásnál négyes sorokban helyezkednek el s kísérik zászlódiszszal a kocsisort. A menet így vonul a Fehér Kereszt-szálló elé. Ebéd előtt Kristóffy fogadja az Aradra érkezett és bejelentett küldöttségeket. Eddig a következő községekből jelentettek be küldöttségeket: Nagykamarás, Almáskamarás, Megyesegyháza, Megyesbodzás, Nagylak és Makó, ahonnan száztagu küldöttség érkezik. Az aradi kisiparosok ugyancsak száz tagu küldöttséggel járulnak Kristóffy elé. Az aradi kereskedelmi alkalmazottak és magánhivatalnokok szakegyesülete, a nőtisztviselők egyesülete és az „Országos Földmívelőpárt“ 50 tagu küldöttsége Boros Mihály vezetése mellett ugyancsak ott lesznek. — A népgyűlés délután három órakor lesz a Szabadság-téren, kedvezőtlen idő esetén a Fehér Kereszt nagytermében. A gyűlésre küldöttség fogja Kristóffy József v. t. b. t.-t meghívni. Vacsora este 7 órakor lesz a Fehér Kereszt télikertjében a társadalom minden rétegének részvételével. Este 9 óra 30 perckor induló vonattal utazik el Kristóffy Aradról.

Kristóffy aradi szereplése elé széles körben nagy érdeklődéssel néznek. Értesülésünk szerint a budapesti és bécsi lapok kiküldik tudósítóikat e nevezetesnek ígérkező politikai aktusra.

— **A balkáni forrongás.** Belgrádból táviratozzák: Az Uszkübből érkezett hírek szerint a helyzet igen komoly. A török csapatok és az albán lakosok között heves összetűzések várhatók a legközelebbi időben.

— **Az államvasutak új elnökgazgatója.** Megirtuk már, hogy az államvasutak elnökgazgatójává Marx János elnökhelyettesét nevezik ki. Marx Jánosnak elnökgazgatóvá történt kinevezetéséről szóló királyi kéziratot holnap közli a hivatalos lap.

— **Adományok Csiky Gergely és Fábian Gábor szobrainak költségeire:** Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság 300 kor., József főherceg 50 kor., Institoris Kálmán 20 kor., Zalár József ny. alispán 10 kor., Kazinczy-utcai polgári fiúiskola tanári testülete 5 kor., Králitz Lajos dr., Éles Béla dr., Tolnai János dr., Kell Lipót dr., Steinhardt Mór dr., Zubor Gyula, Hanthó Sándor dr., I. Magyar általános biztosító társaság, Dániel Endre 20-20 korona.

— **A diósgyőri vasgyár eladása?** Fővárosi tudósítónk jelenti: A „Nap“ ma esti száma azt a meg nem erősített hírt közli, hogy Lukács László pénzügyminiszter komoly tárgyalásokat folytat a Skoda-gyárak vezetésével, hogy annak a diósgyőri vas és acéláru-gyárat eladja.

— **Kardpárbaj.** Nyitrán ma délelőtt kardpárbaj volt Deák József szerkesztő és Krausz József állatorvos közt, akik tegnapelőtt kölcsönös tettegességet követtek el egymás ellen. A városzerte feltűnést keltő botrányt ma kardpárbajjal intézték el, amelynél Deák József súlyosan megsebesült.

— **Szell Farkas könyvtára külföldre került.** Szell Farkas, volt debreceni táblabíró nemcsak nagyságára, de értékére is a legszámottevőbb magyarországi könyvgyűjtemény felett rendelkezett. Tudományos körökben azt várták, hogy ez a kincseket érő könyvtár a hazai tudománynak szolgál majd segítségül. Mint Budapestről jelentik, a Szell-könyvtár elveszett Magyarország számára. A világhírű könyvgyűjtő vejének, Kubelik Jánosnak adományozta gyűjteményét, aki a harminchat ládába csomagolt könyvtárt állandó lakóhelyére, a csehországi Kolinba szállíttatta. Prágai tudósok valószínűsítést rendeznek a gyűjtemény megtekintése céljából.

— **Új vészlámpák a színházban.** A színház tűzbiztonságának emelésére, illetve a közönség nyugodt távozásának biztosítására az igazgató ötvenöt darab vészlámpát köteles égetni az épületben minden előadás alkalmával. A tartókban gyertyák égnek, amelyek a tapasztalat szerint egyáltalában nem felelnek meg a célnak, mert tüzeset alkalmával a füstben alacsonyok. A tanács ezért most akkumulátor rendszerű villanylámpákkal akarja a fontos célt szolgálni. Ma este egy új vészlámpát már fel is szereltek és kipróbáltak. Az összes befektetési költség 6180 koronára rug, ami azonban néhány év alatt teljesen megtérül, mert Szendrői Mihály igazgató kötelezte magát arra, hogy havonta 150 koronát fizet a városi pénztárba a lámpák használatáért.

— **Az ökrítói katasztrófa.** Mátészalkáról jelentik: Ifj. Péchy Lászlóné megkereste dr. Neumann Arminnét Budapesten, hogy az ökrítói tűzvésznel elpusztult Réth Józsefné gyümölcsárús négy árváját a budapesti izr. árvaházba felvegyék. Péchy né férjével buzgalmat fejt ki a szerencsétlenül jártak és árvák érdekében.

Az osztrák lapok elismeréssel szólnak Khuen Héderváry gróf miniszterelnöknek Neumayer dr. bécsi alpolgármesterhez intézett leveléről, a melyben az ökrítói katasztrófa által sújtottak javára adományozott 10,000 koronát köszöni meg.

A „Neues Wiener Tagblatt“ írja: E szavakról és a bennük megnyilvánuló meleg hangról nagy rokonszenvvel kell tudomást vennünk és pedig annál inkább, minél ritkábban váltanak egymással Ausztria és Magyarország ilyen szívélyes szavakat. Ezt a szellemet meg kellene rögzíteni, meg kellene rögzíteni oly időre, a midőn ismét viszály, elkeseredés és szenvedélyes ellenállás lesz napirenden. A bécsi községtanács elhatározása szívélyes nyugtatványban részült és ezt viszonzni kellene nem ily katasztrófális, hanem szerencsés alkalommal, pl. ha mind a két államfél közösen meg fogja ülni az uralkodónak 80-ik születési évfordulóját, azon uralkodót, a ki a dualizmus fennállása óta lelkes és buzgó örzője volt mindannak, ami egyuttal osztrák és magyar is.

A „Reichspost“ írja: A megköszönés bizonyára kötelesség, de az a mód, a hogyan Khuen-Héderváry gróf magyar miniszterelnök Magyarország nevében Bécs városának ajándékaért ma köszönetet mondott, nemes és szívhez szóló. A testvéries, szomszédias érzelmek ismét össze kell, hogy kössék a monarchia népeit. Ausztriában a szívek mindenkor készséggel fognak erre hajlani. Talán az ökrítói borzasztó üszkők közül kipattant egy gondolat, a mely a népek felett lebeg, az a gondolat, hogy a monarchia mégis egy szent közösség, amelynek érintése gonosz politika volna.

— **Az aradi munkás üdülőhely.** Ma tartott ülésében az aradi tanács foglalkozott a munkás betegségtől pénztár lapunkban is ismertett kérelmével és elhatározta, hogy az aradi munkás üdülőhely céljaira ingyen telket kér a közgyűléstől. A segítség többi módzatainak megállapítása céljából a pénztárból egy megbízott kiküldését kéri, hogy vele tárgyalhasson.

— **Házasság.** Izsák János vendéglős Berta nevű leánya Schweiger Pál oukrászsákkal esküvőjét holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg Aradon.

— **A gazdasági szék e heti ülését** kedden, április 12 én tartja.

— **Homoszekszuális botrány.** Berlini távirat jelenti: Brémában egy feljelentés folytán nagy homoszekszuális botrányra jöttek nyomára. A szeánszokat egy magasrangú műszaki hivatalnok lakásában tartották meg, ahova többnyire fiatal diákokat csaltak be, akiket ópiumos cigarettákkal, borral elkábítottak. Az áldozatok között van egy előkelő rendőrtisztviselő is, aki azután megtette a feljelentést. Eddig vagy husz áldozatot hallgattak ki, akik mind terheltlen vallottak. Két gyanúsított külföldi elmenekült, hat előkelő urat letartóztattak. Ezek közül néhányan már az Eulenburg-féle botrányban is szerepeltek. Sok berlini előkelőségre nézve kompromittáló leveleket találtak.

Ujabb brémai távirat szerint eddig 16 letartóztatás történt, köztük van több igen előkelő polgár, rendőrtisztviselő, orvos, mérnök. Kiderült, hogy 56, nagyjából iskolas fia esett áldozatul a homoszekszuális üzemeknek. Ezek között van a rendőrkapitány fia is. Az ügy egész Németországban nagy izgalmat keltett.

— **Életunt kasszirónó című,** ma megjelent hírlapunkra vonatkozólag Nagy Karolin kijelentette, hogy ő nem felirónó, hanem fedrászó.

— **Az Aradi Autonom Katolikus Kör Széchenyi-lakomája.** A legnagyobb magyarnak, Széchenyi Istvánnak emlékére nagyszabású lakomát rendezett ma este az Aradi Autonom Katolikus Kör saját helyiségében. A kör tagjai közül igen sokan jelentek meg a vassorán. Az ünnepi beszédet Lakatos Ottó dr. minoritarandi tartományi főnök tartotta.

— **Idegesség, levertség és bágyadság** jellemzik azt az embert, a kinek emésztése nem szabályos. Ha reggelenként éhgyomorral felpothar Ferencz József-keserűvizet i zunk, emésztésünket valóban észszerű eljárással rendeztük, mert nem kívánatos mellékhatás soha nem mutatkozik és nem okoz eldugulást, mint a legtöbb közönséges emésztőszer. Ha nem akarunk csalódní, el kell olvasni az üveg címkét, hogy csakugyan az orvosilag ajánlott, valódi „Ferenc József“-keserűvizet kapjuk, mert ezt a címkét sokan utánozzák. 251

— **A himlőoltás kezdete.** Április hó 12-én délután 3 órakor a II. kerületben a Szentpétertéri iskolában megkezdí Prohászka László dr. tiszti orvos. Április hó 17-én, vasárnap délután 3 órakor az I-ső kerületben a Weitzer utcai fiúiskolában Tisch Mór dr. tiszti orvos. Április hó 21-én, csütörtökön délután 3 órakor a III-ik kerületben az Illés-utcai iskolában Hecht Adolftiszti orvos.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi agghonvédek segélyező egyesület volt szíves a lefolyt március 15-iki ünnep alkalmával 17 1848-49-es honvédek 6-6 koronát adományozni és egy egy öszonával megvendégelni. Az aradi 1848-49-es honvédegyelet ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja. Simay István egyll. elnök.

— **A Berger-féle gyógy és higienikus szappan** már 1868. óta van forgalomban. A világ összes országaiban kedvelik. A Berger-féle kátrányszappannak gyógyereje ezerszer kipróbált. A Berger-féle glycerin kátrányszappan napi használata nélkülözhetetlen. A Berger-féle gyógy- és higienikus szappan minden magyar-osztrák és külföldi gyógyszerárban kapható. Védjegye ugyanaz, amilyen lapunk hirdetésében lenyomatban látható.

— **Jó reggelt!** Ez a szokásos köszöntés a nap kezdeténél. Abból a tapasztalatból ered, hogy az első reggeli órák lefolyása egész napi jókedvére döntő marad. Azért fontos olyan reggeli, a mely nagyszőrűen izlik és nem izgat. Legszívesebben issza az ember általánosságban reggel a kávé. De csak akkor van jó íze káros idegizgatás nélkül, ha Kathrein-féle Kneipp-malátakávéval van készítve. Ezen figyel a gondos háziasszony s hogy értéktelen utat

zatokkal meg ne károsítsák, a bevásárlásnál nem csak malátakávéért kér, hanem mindig valódi Kathreinert!

— A nagyérdemű olvasó közönség szíves figyelmébe ajánljuk a most megnyitott új fényképezési műintézetet Sztójkovics és Békés vezetése alatt. Hosszú évek során át Weisz Hugónál voltak alkalmazva és mint elsőrendű szakemberek szíves pártfogást kérnek. Szabadság-tér (Domány-palota.) 1465.

— Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse. Különösen forró nyári időben, utazás közben és kiránduláson nélkülözhetetlen szerek minden bajra. A szükségben nagy segítség a gyakori ájuláshoz és napszúrásnál és különösen a gyümölcs- és ugorka-szezonban gyakori kólikánál, görcs-mél, dugulásnál, továbbá meghűlésnél, a rossz ivóviztől való fertőzésnél. A kenőcs pótolhatatlan horzsolásnál, zuzódásnál, kelésnél, sebeknél. Mind a két szerből nagyobb mennyiséget kell az utra vinni. Értéktelen hamisítványoktól óvakodni kell és minden levelet és rendelést erre a címre kell küldeni: A. Thierry Apotheker, Pregrada bei Rohitsch. 6832

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Málnás-crém, szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Értesítés. A gyászoló közönség szíves figyelmébe ajánlok legmodernebb típusban sírmeleket, melyeket személyesen készítek és a legnagyobb gyárosoktól szerzek be s azokat raktáron tartom dusan felszerelt nagy választékban. Tervezéseket művészies kivitelben és költségvetést díjtalanul készítek el. Legelőnyösebb beszerzési forrás. Minden munkáért és anyagért szavatolok. Vidékre is készséggel azonnal szállítok. Tisztelettel Menrath József, József főherceg ut 11. (Evangélikus templommal szemben.) 1460

— Tavaszújdonságok megérkeztek Hegedüs Gyula üzletébe, Arad, Andrassy-tér 15. A legszebb bőr és selyem női táskák, utazó készletek, utazó bőröndök, sport-cikkek, tenniszverék, tenniszlabdák, tenniszlabdák, gumi, fociball és füles labdák, a legszebb sétabotok, játékaruk, husvétillatszerek, husvéti locsolók, háztartási kefe- és pipere áruk stb. nagy választékban és mélyen leszállított árban. Megyei és városi telefon 506. 257

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

TARKASÁGOK.

(Az őszinte szobalány.) Egy gyárosnak nagyon házsártos a felesége. Az még megjárja, hogy a férjével házsártoskodik, a férje nem mondhat fel neki két hétre. De hogy a cselédjeivel is ugyanezt tette, ennek az lett a következménye, hogy ugyanezt napról-napra változott a szolgaszemélyzet a házában. Szegény férjét minden délben újabb meglepetés várta: egy-egy új cselédarc.

Nemrég a derék hölgy olyan állapotban volt, amit érdekesnek szokás nevezni, de ez nem gátolta őt abban, hogy ne folytassa régi szenvedélyét: a házsártoskodást. Egyszer a szobalányát bősitette föl annyira, hogy a leány azon hevenyében összepakkolozott és elbucsuzott a nagyságától:

— Isten megáldja, jó egészséget kívánok a nagyságának, meg a kis fiucskának is.

— Micsoda fineskának?

— Hát annak, amelyik születni fog.

— Aztán honnan tudod te, hogy fiu lesz?

— Dejszen biztos az, hogy fiu lesz!

— Miért?

— Mert nincs az a lány, aki a nagyságával kibírja annyi hónapig!

(Ez aztán a pech!) Tudvalevő, hogy a nagy politikai zűrzavarok idején estéről-reggelre születnek új államférfiak, politikai személyiségek, magasrangú hivatalnokok. Persze, csak papíron: újságpapíron és életük legfeljebb kétszer huszonnégy óráig tart.

Tavaly, amikor az újságok politikai rovatai hemzsegttek a miniszter-önjelöltek neveitől: egy politikailag könnyű fajsalyu képviselőnek az a kitűnő ideája támadt, hogy önjelöltetési alapon lendít egyet a magánviszonyain. Éppen akkoriban válófélben volt a feleségétől (sikerült elérnie, hogy az asszony indítsa meg ellene a válópört) és szerényen buzgólkodott egy új párti érdekben: egy nagyon gazdag hölgyet akart feleségül venni és ez a második házassága nagy pozícióhoz juttatta volna.

Ámde az új, „nagy” párti még nem volt nyélbe ütve: a menyasszonyjelölt családja keveselte a képviselő pozícióját. A képviselő tehát fogta magát és egy hozzá közelálló újságban (akkoriban mi sem volt könnyebb!) jelöltette magát — államtitkárnak.

Ez gyönyörűen hangzott és tényleg kellő feltűnést keltett a képviselő jövődóbeli családja körében.

Csak hogy — és erre nem gondolt az „államtitkár ur” — azt a hirt elolvasta a válófélben levő első felesége is, aki másnap a következő kis levéllel lepte meg a képviselő urat:

„Örömmel olvastam, hogy ki fognak nevezni államtitkárnak. Mivel én méltóságos asszony akarok lenni, értesítek, hogy a válópört — visszavontam!”

(Ilyenek a nők!) Egy tanár beszélte el, társaságban:

— A Tátrába akartunk utazni. A feleségem hihetetlenül sokáig bibelődött az utiruhájával, úgy, hogy végre lekéstünk a gyorsvonatról, ép az orunk előtt robogett el. Amint ott állunk a nagy sietségtől lihegve, gyöngéd szemrehányás hangján ezt mondom:

— Látod, édesem, ha nem öltöztél volna olyan sokáig, nem késtünk volna le a vonatról.

Végignéz rajtam és így felel:

— És ha mi nem rohantunk volna lóhalálban, a következő vonatra nem kellene ilyen sokat várni.

CSASZÁRFÜRDŐ Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén- és hévízgyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapporogtatók, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég, szensavas- és viaszosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg csúszós bántalmaknál és idegajak ellen. Ivó-kúra a téglaszervok hurutos eseteiben a alteti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszt. ba. Száll. kezelés. Jutányon árak. Gyógy- és zené-díj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. 6772 **AZ IGAZGATÓSÁG.**

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kivihetetlen. Közölhetetlen.

B. Legközelebb sorra kerül.

X. Talán átsimitjuk.

EGYESÜLETI ÉLET.

A szegénytanulókat segélyező egyesület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

A humanizmus ünnepe volt az a gyűlés, mely ma délután a városbáza tanácstermében folyt le. A szegénytanulókat segélyező egyesület tartotta évi közgyűlést, melyen felelevenültek azok a nemes tények, melyekkel ez az intézmény áldásteli munkáját ismét gyarapította. A legszebb emberi tulajdonság: a jótékonyosság jegyében mulott el az egyesület számára a legutóbbi esztendő is; trunkában s érzésben frissen kezdi meg a jótékony intézmény az új ciklusát is. A mai gyűlésen erősen kidomborodott az érdemteljes, nagy munka, melyet Hauser Károlyné ezredesné, az egyesület elnöknője hosszú időn keresztül folytat s melylyel méltóvá tette magát egy egész város megleg elismerésére. Csak csekély honorálása az ő buzgalmának az a méltatás, melyben Lócs Rezső választmányi tag s az évi beszámolóban Kovács Vince, az érdemes titkár részesítette.

A gyűlésen nagy és előkelő közönség vett részt, ünnepelték Hauser ezredesné, virágcsokrokkal s a szeretet minden jelével halmozták el.

Az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Közgyűlés! Őszinte tisztelet és szeretettel üdvözlöm az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület tagjait, kik a mai közgyűlésre szívesek voltak megjelenni.

Idő s tova két évtized, hogy Arad város elhagyott gyermekeinek gyámolítása végett szövetséget kötöttünk.

Hála a Mindenhatónak és aztán hála mindjárt Önöknek, kedves jó védasszonyaimnak, kik mindig szívesek voltak engem ebben a nehéz, de nemes munkában támogatni és csak e fáradhatlan munkásságban érthettünk ily páratlan sikert el. Önzetlen munkánkából támadt boldog meggyőződés volt és — legyen továbbra is jutalmunk. És most, midőn szegény tanuló egyesületünk iránt tanúsított készségüket megköszönöm, az aradi szegénytanulókat közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom. A jegyzőkönyv vezetésére felkérem Czobor Ottót és annak hitelesítésére dr. Tisch Mórné és özv. Jakabffy Dezsőné ónagyságáikat. És most felkérem Kovács Vincét titkárt, hogy olvassa fel a 1909-ik évi jelentését.

Az évi jelentés felöleli a múlt esztendei áldásos működés minden részletét.

Az évi jelentés elhangzása után Lócs Rezső tanácsnok szép beszédben vázolja az egyesület jelentős munkásságát s köszönetet mond Hauser ezredesnének, a női választmányának és Kovács Vincének rendkívüli szorgalmáért és agilis munkálkodásáért.

Az elnök megköszöni Réthy Viktor pénztárosnak, a számvizsgáló-bizottságnak és Schwelfer Ilona tanítónőnek önzetlen munkálkodását.

Hálával emlékezett meg a közgyűlés Spitzer Ignác nagylelkű adományáról s ezt a jegyzőkönyvbe örökíti meg. Új védasszonyunk megválasztották Ranschburg Sándorné urnőt.

Hauser ezredesné lelkes szavakkal köszönte meg a tagok fáradozását s háláját fejezte ki Varjassy Lajos polgármesternek, a törvényhatóságnak s ezzel a gyűlést berekeszti.

A közgyűlésen jelen voltak: Bogdánffy Béláné, dr. Fábry Sándorné, Fischer Irén, Friebeisz Miklósné, Gersy Józsefné, Gellényi Ernőné, Gyulányi Rezsőné, Halmay Andorné, Habereger Györgyné, Hermann Gyuláné, Hegedüs Lászlóné, özv. Jakabffy Dezsőné, Jakabffy Andorné, Boros Jusztin, Drescher Irma, Kintzig Gézané, Kövér Béláné, Kristyóry Jánosné, Lócs Rezsőné, özv. Purgly Lajosné, Reicher Károlyné, dr. Robitsek

Uj angol és francia női szabóság

Arad, Szabadság-tér 17.

Wittenberger H. és Jaczkó József cég alatt a drezdai tanfolyam bevégezése után, úgy a külföldön, mint Budapesten szerzett több évi tapasztalataim alapján a fenti cég alatt

női divattermet

nyitottunk, hol úgy az angol, mint a legdiszesebb francia toilletteket a legmagasabb izlésnek megfelelően készítem. A minnek meggyőződéséről a tisztelt hölgyközönség szíves pártfogását kérjük.

Kiváló tisztelettel

Jaczkó József.

„ETERNA“

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája

1163

„Schild Frères Co“ Granges Schweiz.

Aradon csakis

Weinberger Ferenc és Assael H. és Fia uraknál kapható.

Ágostonné, Mikolay Lajosné, Prettner Etelka, Schoor Lajosné, öz. Salamon Samuné, Steiner Ferencné, Steiner Jakabné, Szabó Zoltánné, Szabó Béláné, Szalay Antalné, öz. Tagányi Istvánné, dr. Tisch Mórné, Varjassy Árpádné, Velcsov Gé-záné, Varjassy Lajos polgármester, Lócs Rézső, Reichel Károly, Pozsgay Lajos dr., Lakatos Ottó dr., Biró Albert, Alesdorfer Julián, Mikolay La-jos, Kövér Béla, Kádas Kálmán, Réthy Viktor, Czobor Ottó, Véber Árpád.

(*) Az aradi „Fehér Kereszt“ gyermekvédő egyesület mint az Országos gyermekvédő Liga helyi bizottsága, Károlyi Gyula gróf elnöklété alatt április 10-én délelőtt 11 órakor a város-háza kistermében évi rendes közgyűlést tart. Tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Pénztárnoki jelentés. Szám-vizsgálói jelentés. A folyó évi munkaprogram megállapítása. 1910. évi költség-előirányzat. Leitner Ernő dr. igazgató főorvos lemondása folytán megüresedett igazgatói és a segédtitkári állás betöltése. Zárzó.

(*) Az aradi Oltár-egyesület, mint az országos központi Oltár-egyesület fiókja, április 10-én, vasárnap délután fél 5 órakor tartja a város-háza közgyűlési termében II. évi közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki meg-nyitó. 2. Lakatos Ottó dr., minoritarendi tarto-mányi főnök, egyesületi igazgató beszéde. 3. Titkári évi jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Monay Ferenc dr. minorita r. titkár előadása. 6. Indítványok.

(*) Turisták pünkösdi kirándulása az Aldunára. Az „Aradi Turista Egyesület“ f. évi május 14—16-án társas kirándulást rendez a csodaszép Aldunára. A kirándulók a Dunának legszebb részét fogják beutazni, mely fejedelmi vidékeivel oly fényes panorámát nyújt a szemlélőnek, mihez hasonlót, messze tájak bebarangolása után sem találunk. Különböző zsánerű természet- szépségek mesés részletei kaleidoszkop- szerű színes változatokat tárnak elénk és a hegycsúcsok közé ékelte hatalmas Duna annál pompásabb látványt nyújt, minél mélyebben hatolunk a buja vegetációban pompázó titokza- tos kőszirtek fantasztikus sziklafalai közé. A felső és alsó Kliszura, a Juczi terület és az Izlás zuhatagjai, a festői szigetek, a dubovai Duna tó, a pazar pompájával bámulatba ejtő, egyben szédítő Kazánszoros a múlt és jelen két hatalmas szikla útjával, a szirtekbe vágott Széchenyi és Traján uttal, az elvarázsolt tündér birodalom sekot beszélő némaságával, rabjává ejti a szemlélőt. Fenséges látvány bontakozik ki a szemlélő előtt akkor, a mikor széjjel hu- zódnak a Kazánszoros, lélegzetet elfojtó szűk szikla sorai, a midőn trianguláris alakban ki- tágul a Duna medre és a hármas uralom alatt álló hatalmas hegyek élével cikk-cakkosan ol- vad össze a tájakra boruló kékelt ég felhős pereméje. És e szép képnek gyöngye a Duna kellős közepéből kiemelkedő, haboktól vert, zöl- dező Adakaleh-sziget, a török világ romba dőlő dicsőségének pusztuló symboluma, ami bizar keletességével köti le a szemlélő figyelmét. Ha e kirándulásból még megemlítjük a festői Ceer- na-völgyét, a Herkules-fürdőt színpompás mili- jével, teljes lesz az a természeti kép, mely az embert két nap alatt sok érdekes tanulmányos dologgal megismerteti és fölötta szórakoztatja. Ezen kirándulásra jelentkezni lehet május hó 3-ig az egyesületi irodában, továbbá Kerpel Izsó, Bloch H. és Ingusz I. és fia könyvkeres- kedéseiben.

ÖZBAZDASÁG ÉS KÖZLEKELÉS

Budapesti aru- és értéktőzsze.

Távirati tudósítás.

Budapest április 9

Készaru: Kínálai, vételkedi korlátolt, 5 ezer mm. 5 fillérrel magasabb. Amerika 1/4-el olcsóbb.

Az árak 50 millióként számítva:

	Déli sávlat	2 órai sávlat
Tengeri 1910. májusra	8 01—6 02	5 98—5 99
Buza 1910. áprillira	13 50—13 51	13 43—13 44
Zab 1910. áprillira	0 00—0 00	8 54—8 55
Rozs 1910. áprillira	7 27—7 28	7 26—7 27
Buza 1910. októberre	11 02—11 03	0 99—11 —
Buza 1910. májusra	13 26—13 27	13 21—13 22
Rozs 1910. októberre	8 45—8 46	8 40—8 41
Zárul 5 órakor		
Osztrák hitelrészvény	— — —	625 75
Magyar hitelrészvény	— — —	807 50
Városi villamos vasúti részvény	— — —	853 25
Köszül vasút	— — —	708 75

Felölös szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóház: Budapest, IV. Ferencz Jászai-rakpart 22. Közlékezőség EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházán szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi április hó 10-én:

Déltűn 3 1/2 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Táncos huszárok.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Rajna Ferenc. Zenéjét szer- zette Szirmai Albert Szép Ernő verseire.

S Z E M É L Y E K:

Hubert Egon Beregi S.	Dürenstein Kulcsár L.
Von Flügen Dolly Lajos.	Erna, felesége Lászy Ptel.
Von Saaburg Nagyiván I.	Hertha, leánya Kun Irén.
Cantisius Polgár S.	Dr. Frohlokker Boda Ferenc.
Herma, neje Benkőné.	Proksch Libor Leóvey Leó.
Thea, leányuk Dióssy Nusi.	Ede, fia Sz. Rontay B.

Kezdete déltűn 3 és fél órakor.

Este 7 1/2 órakor, roudes helyárrakkal

B. bérlet. B) bérlet.

Luxemburg grófja.

Operette 3 felvonásban. Irták: A. M. Wlner és Róbert Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

René Basilovics	Beregi S.	Mencsikoff	Nagyiván I.
Kokozov Stára	Polgár S.	Pavlovics	Gerő János.
Brissard	Benkőné.	Pélégryn	Bellinszky.
Didier Angella	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Vermont	Wiassák V.	Boulangier	Szabó L.
	Dióssy Nusi.	Lavigne	Vihary B.

Kezdete este 7 és fél órakor.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

ÜDÍTŐ-GYÓGYÍT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjánál, húgykő és fűvényképződésénél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. — Aradi főlerakat POLLÁK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 6922

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. április 10-én, vasárnap:

1. Találka. Humoros. — 2. Medvefogás. Természet után. — 3. Erőszakolt szerelem. Dráma. — 4. Pál, a ceremóniás. Bohózat. — 5. Otven év a női divatban. Látványosság. — 6. A szolgáló boszúja. Humoros. — 7. Orsziko nagy akar lenni Bohózat. — 8. Az ököritói katasztrófa.

Előadások déltűn 2 óratól kezdve.

Utolsó előadás este 10 órakor.

Helyárrak: I-és hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Hón szeretett, felejthetetlen nőm hála- lála alkalmából, mély köszönetemet és hálámat nyilvánítom azon egyesületeknek és magánosoknak, akik az utolsó tiszte- ségadásnál személyes megjelenésükkel fe- jezték ki részvétüket. Fogadják a részt- vevők két anyátlanul maradt gyermekem nevében is örökös hálánkat, amelyet fo- koz a nagy csapásban enyhülést adó őszinte és meghatározó emberi részvét. Kö- szööm úgy a magam, mint gyermekeim nevében azt a tömérdek koszorút, amelyet az egyesületek és magánosok elhunyt fe- leségem sírjára helyeztek és amelyek jel- képes bizonyosságai voltak a gyászunkban megnyilvánuló nagy részvételnek.

Szikszay Antal.

Művelt és okos ember nagy súlyt helyez a fog- ápolásra, mert annak elhanyagolása nemcsak szépség-hiba, hanem egyben

undori ó szagot ad a lehe- letnek. Szakorvosok egy- öntetű véleménye szerint a beteg fog további rom- lását megakasztja, a száj- üreget szagtalanítja s a fo- gakat gyönyörűen fehéríti Sztraka féle Menthol fog- száppan Kapható gyógy- tárukban 1 korért. Aradon: gutori Földes Ke- lemen és Szokoly Sándor urak gyógyszer-tárá- ban, valamint Vojtek és Weisz urak droguériájá- ban.

12

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és női ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHER és FLEISCHER

Arad, Szabadság-tér 7. — Telefon 475. szám. Kizárólagos postó gyári raktár. 1661

Hogyan leszünk igazán egészségesek

„Kinek vére könnyen folyik az erekben, az testileg és lelkileg is egészséges, az boldognak érzi magát, mert az egészség vidámságot, élet- és munkakedvet idéz elő“ mondja egy orvosi szakiró, Dr. W. Teschen. Tehát az, kinek vére lassan vagy nehezen kering: az testben és lélekben beteg. A ki például emésztési zavarokban, étvágytalanságban, soványság, vérszegénység, akaratérőhiányban, tartós fájásban, álmatlanságban, cukorbetegségben, vagy fül, orr és nyak katarhusban szenved, a kin félelemérzet, izgatottság gyakran vesz erőt, akit hátfájdalmak gyötörnek, ki éjszaka izzad, kinek aranyere van, ki közhvényes, kinek tes e foltos, vagy kiütésekkel, van tele: annak vére alaposan felújítandó és megtisztítandó. Szükséges ez azért, hogy a tisztátalan vérben levő mérges anyagok kiközösítsenek, s a vér képes legyen elegendő mennyiségű savat magába fogadni, új vörsejtek képződését elősegíteni s mérges anyagok felgyülemelését meggátolni.

Dr. Schröder orvos féle „Vértápsó“ a „Renascin“ orvosoktól és felesküdtöt vegyészektől mint ezen célra a legkitünőbb szer elismertetett. Nem idéz elő semmiféle kellemetlen mellékhatást és főleg nem hasmenést és minthogy pirula alakjában hozatik forgalomba, bevétele könnyű és kényelmes, úgy, hogy a legelgyengültebb test is elbirja. Jó hatásáról jótállási nyilatkozatunkkal kezeskedünk.

A hálairatok ezivel tudjuk bebizonyítani, hogy a fogyasztók közül ezernél több ember **visszanyerte egészségét** a „Renascin“ használata által.

Igy például Dutschmann Emil ur a következő leikes levelet írja:

Seidau, 1908. április 18.

Igen tisztelt Uram!

Nagy örömmel jelenthetem Önnek, hogy a „Renascin“ használatától megerősödtem és étvágyam is van. Negyven éves vagyok és az első négy héten (februárban) nyolc fontot híztam. Fájt a gyomrom, nem tudtam enni, a hasam meg a hátam fájt, úgy hogy gyakran alig tudtam már elviselni, és a munkámat se tudtam sokszor napokig elvégezni. Szinte azt mondhatnám, hogy visszaadott az életnek.

Kiváló tiszte ettel

Dutschmann Ernő
hengergyári munkás.

Fenti köszönőlevelet hitelesíti

Seidau, 1908. apr. 18-án

1018

Seidau község
pecsétje.

Frenzel

községi elöljáró.

Rosenberger ur már nem hitte, hogy feleségének állapota még javulhatna, Renascin azonban igazán segített rajta.

Bach-nöd, 1909. dec. 11.

Dr. Schröder H. urnak!

Az Ön Renascinja a feleségemnek nagyon jót tett. Már két esztendeje, hogy vérvesztése volt, általános gyöngeségben és étvágytalanságban szenvedett, úgy hogy majdnem mindig ágybanfekvő volt. Különböző szereket használtunk, de minden orvosi segítség hiábavalónak látszott. Ekkor egy ismerősöm beszélt nekem az Ön Renascinjának (vértápsó) csodálatos eredményeiről. E barátom utján két skatulyával rendeltem, de nem nagyon hittem benne, mert eddig minden hiábavaló volt. De hála Istennek, amint feleségem csak egy fél skatulyányit szedett, már javulás mutatkozott és most, hat skatulyával való használat után feleségem teljesen helyreállott, étvágya van, jól alszik, ami már régen nem esett meg vele, és el tudja végezni teendőit a ház körül.

Ha később újra szükségem lenne rá, megírom. Ugy feleségem, mint a magam nevében fogadja hálás köszönetemet.

Kiváló tisztelettel

Rosenberger Lőrinc, gazdasz Bachnödben és Lengmoos (Felsőbajorország) polgármestere.

Ez irás hitelül szolgáljon a község pecsétje Lengmoos község Rosenberger polgármester. pecsétje.

Az ilyen elismerőleveleket, és itt határozottan hangsúlyozzuk, hogy ezeket sem nem rendeljük, sem meg nem fizetjük, nap-nap után nagy számmal érkeznek hozzánk. Az ilyen fényesen beajánlott preparátum nem tenne-e jót Önnek is?

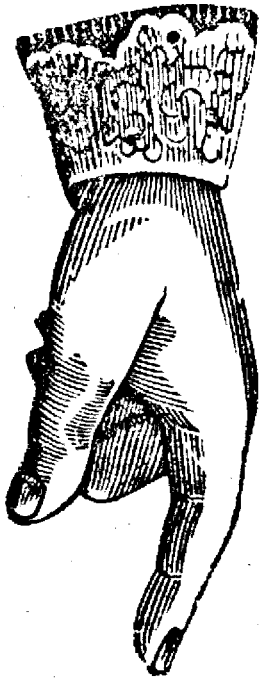
Hogy pedig mindenki meggyőződhessen a felsoroltak valódiságáról, mindenkinek, ki tőlünk kér

egy próbadozot teljesen ingyen

és bérmentve megküldünk egy igen érdekes és hasznos könyv kíséretében teljesen ingyen. „Hogyan őrizzük meg egészségünket és fiatalágunkat“ orvosi intelmek mindenki részére. Százerek szabadulhatnak meg nehéz bajaiktól, ha ezen tanácsra hallgatnak.

Írja meg röviden egy levelezőlapon címét és mi rögtön meg küldjük önnek a könyvet és próbadozot ingyen és bérmentve. Pontos címünk:

Dr. med. H. Schröder, G. m. b. H., Abt. B. 19. Berlin 35.

HA

hull a haja

vagy

korpás a fejbőre

mint a legtökéletesebb és biztos hatású szer, egyedül a világhírű

Dr. William Patterson-

féle

311

American Hair-Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár

Arad és vidéke részére:

HÁNZU NESTOR

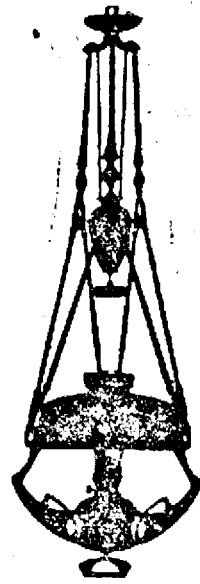
Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stefanovits,
Budapest, Alagut-utca 5. szám.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésesebb üveg, porcellán és mesző-készletek. Nagy vá- függő és laszték - - asztali lámpákból. - -

Legjutányosabb forrás 321.

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képkerekből

óriási választék, több mint 400-uj izléses minta van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, Andrásy-tér 20. szám (Fischer Elek-palota.)

Megeyel és városi telefon szám 568.

Admirál-olaj a legjobb padlók beeresztésére.
Pormentes, szagtalan.

GUBER	FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN EMÉSZTHETŐ	
ARZÉNES VIZ	
VÉRSZEGÉNYSEG	SÁPKOR
IDEGGYENGESEG	
ÁLMATLANSÁG	
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ	
KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSREKBE	

6849

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. április hó 9.

Keresünk:

Vidékre: 8 fűszer, rőfös és rövid, 3 rőfös és rövid, 1 kézmű, 2 vas és fűszer és 6 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Atánlunk:

1 irodistanót, 5 fűszer és csemege, 6 vegyes, 3 rőfös és divat, 1 vas és fűszer és 3 fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

titkár.

Keppich Zsigmond,

igazgató.

**A következő
ujdonságok
érkeztek**

KERPEL IZSU

**90,000 kötetes
kölcsonkönyvtárába**

Duval: Ahogy az asszonyok szeretnek, Ahogy a férfiak szeretnek, Ahogy a lányok szeretnek, Szerelem vására. Biró: A családi tűzhely, Lengyel G.: Véletlenek, Pekár: Rembrandt fejek, Szomaházy: A fehér asztal, Selyemruha, Biró L.: Marie, Croker: Váratlanul, Renaud: Szentmihály-hegyi ördögös. Harkányi: A holnap asszonyai, A holnap férfiai, Dr. Loránd: A vénülés, Szini: Egy sápadt asszony, Hatvány: Én és a könyvek, Tábori C.: Pesti élet, Schaw Bernard: Warrenne mestersége, Lester F. W.: A haladás lelki tényezői, Jászai Oszkár: Művészet és erkölcs. Kabos E.: Mária látogatói, Móricz Zs.: Sári bíró, Földes J.: A kuruzsló, Szomaházy I.: A férjhezmenés művészete; Kaffka: Csendes válságok. Szomoró: Az isteni kert, Ignotus: Kísérletek, Csergő: Levelek, amiket meg nem írunk, Németh: Wothe Anny: Am roten Kliff, Rose Felicitas: Die Eiks von Eichen. Geierstam: Die alte Herrenhofallee, Sudermann: Strandkinder, Ballestrem: Palazzó Iván, Wiggin Douglas: Was sih in dem Gasthaus begab. Frenssen: Klaus Heinrich Baas, Mann Thomas: Königliche Hoheit, Zobeltitz F.: Eva wo bist du? Bronson H. Meeresgold. Ewers H.: Der Zaubrerlehrling oder die Teufelsjäger. Bartsch: Elisabeth Kött, Lagerlöf: Gösta Berling, Croker: Die jungste Miss Mowbray, Cerri I.: Evoo Aphrodite. Jakobsen Die Lore am Tore, Höcker: Ich grolle nicht, Twain Mark: Des Treulosen Ende, Schneider M.: Nebenwege, Skowronek: Sarah und Hagar, Upton Sinclair: Metropolis, Kipling Rudyard: Lang Latte & Genossen, Gersdorf: Anra Monikas

Kölcsondíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kölcsonként fizetve 8 fillér.

**A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérlek**

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsontárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsontári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fill.

Kálmán Imre: Obsitos. Zerkovitz: Teaház gyöngye. Most amikor minden virág nyílik. Sas Náci: Czigánysors. Dr. Gellén: Parlament induló. Zerkovitz: Girem-górom óriási baj! Szépnen Sietek?! Weiner: Ha jó az éjszaka mulatni kell, Zerkovitz: Ujjé! A ligetben nagyszerű. Lehár: Zigeunerliebe, Zerkovitz: Előadás végén, Erbé Viktor: Katonazene, Ferenczy Gy.: Miért? Kun M.: Hajnali dal. Weiner: Néger smokk, Szabad-e bemenni? Darewsky: Ön ez a nő? Szepessy: Züllő nóták. Albini: Báro Trenk. Sajó: Ures a tészek. Raimann: Tipp mamsel. Nádor: Boldogtalan voltam, Zerkovitz: De jó volna, Califano: Carmela mia. Sas Náci: Asszony nóták. Balázs: Valakinek muzsikálnak.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSU,
könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.
Telefon 885. sz.

6783

**1868. óta fényesen bevált
BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN**

G. Hell & Co. gyártmánya.
Kiváló bécsi orvosok ajánlatára Európa legtöbb államában 26-nyes eredményekkel alkalmazzák

mindennemű bőrküritések
főleg krónikus és pikkelysömör és őó di küritések, továbbá rezes orr, fagysebek, lázizadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger kátrány-szappana 40 százalékos fakátrányt foglal magában és teljesen elter a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Makacs bőrbajoknál alkalmazzák a nagy határu

Berger-féle kátrány-kénszappant
Is. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztáltsággal ellen, a gyermekek 1 ór- és fejen való kürités ellen, valamint mindennapi használatra mint fröccsnyelhetetlen mosó- és fürdő-szappan szolgát a

Berger-féle glicerín-pipereszappan
melyben 33 százalékos glicerín foglaltatik és a mely illatosítva van. Kiváló töröpoló szerként használják továbbá kitűnő sikerrel a

Berger-féle borax-szappant
és pedig pörzsének, napégés, szoplák, fűszerek és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtából 70 fillér, használati utasítással együtt. Kerjen a vásárlásnál nyomtatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat. G. Hell & Comp. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő cégjelzésre, mely minden címkén ott kell hogy legyen. Kiténtetve Bécsben 1883-ban díszokmányával és a párisi 1900. évi világkiállításán arany éremmel. A Berger védjegye minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerárban és szakbavágo üzletben. Nagyban: G. Hell & Comp., Wien, I., Hiberstr. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u. 12. Thallmayer J. Seitz, Zrínyi-utca, Koochmeister Fr. utóda, Holc-utca 8. Molnár As Moser droguisták, IV., Koronaheroog-utca 9. szám. Detsinyi Frigyes drogeria, Marokkói-utca 2. Kicsinyben Magyarország összes gyógy-aszertárában.

Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Hajós Árpád és Kossuthy Mátyás gyógyszerész utaknál, Vottek és Weiss drogueriájában és kapható hazai és összes gyógyszerárakban. 1462

1910-es modellünk újításai

Intenzív lángzó. Gyorsan forral. Kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészei kivehetők és tisztíthatók. Művészi galvano-bronz kivitel. — Hozzáadva biztonsági gyorsfőzőnk eddigi előnyeit, a

„Rops“ 1910
a jelenkor legszebb, legta-tósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye. Ha feldül, elalszik. A szesz ki nem fojthat!

Ára Budapesten: 4.— korona.

Régi használt példányokat a gyár 2 korona 50 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cseréli át.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS“ Fémárugyár Részvénytársaság
Budapest, V., Váci-út 74./3.
Helyi elárusítók: Póhu János, Rosenberg R., Harsch Gyula, Kohn József. 6934
Képviselek vidéken kerestetnek.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
elegendő teljes férfi ruházat	1 " 10 " "
(kabát, nadrág és mellény) ára csak	1 " 12 " "
	1 " 15 " "
	1 " 17 " "
	1 " 18 " "
	1 " 20 " "

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért épügy felöltő-szöveteket, turista-lódent, selyemkamgarnt gyári áron küld a mindenütt ismert megbízható és szolid postógyári raktár

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre. Siegel-Imhof, Brünn 4.
Minták ingyen és bérmentve. 6811

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét díreote a gyártáshelyen Siegel-Imhof cégnél rendeli. Óriási forgalma miatt állandóan a legna-nyobb választék a legújabb szövetekből, SZABOTT, LEGOLCSÓBB ÁRAK! Bármily kis megrendelés teljesítése szigoruan mintahü és figyelmes.

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen gyógyszerész védve.

Csak az apáca védjeggyel az igazi. A lélegzőszervek minden megbetege eae, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörghurut, tüdőbaj, gyomorbetegségek, a mas gyomorhajok, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen kitosan hat. Kül-öleg, azajbetegségek, fogfájás, egott sebek, kiütés, nyílalás, s különösen influenza ellen stb. használ. 12 kicsiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy család uti üveg 6 korona.

THIERRY A. gyógyszerész
egyedül valódi 6831

CENTIFOLIA-KENŐCSE

negleptő, csálhatatlan és utólrhetetlen gyógytáhatású még a régi, sőt rákos sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyúadásoknál, kiütéseknél; eltávolít minden idegen anyagot, genyedet, sokszor törlőlegessé teszi a fájdatmas operációt. 2 tégely 3.60 korona.

Cím: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch. Központi raktár: Török József gyógyszer-tárában. Budapest.

Globin

Halafozottian Fr. Schulz-féle „Globin“-t kerjen. 6805-VI.

VIGYAZATI! Sok értéketlen utánzat van forgalomban.

legjobb czipőlisztifoszer

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy részének bizonyult háziiser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőrvényűtől, csúznál és meghűléseknél.

Figyelemre méltó. Súlyos hamistványok miatt bevételekor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.1.40 és K.3.— és ügyeslővén minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest. Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany országház“, Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

Kellemes ajándék

Alcohol mentes illatszerek.

Üvege 2 korona 50 fillér.

A zárt szoba levegőjének felfrissítésére legjobb a
fenyő-illat.A fenyő erdő illatát hűen visszaadja. 1 üveg 1 kor. 20 f.
Az arc szépségét előmozdítjuk, a bőrt üdév, bársonysimává tesszük **Rozsnyay****„Szeráj arkenőcse“**

használatával. Egy kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 K. 40 f.

Kitünő minőségű fehér asztali bor.

Literje 60 fillér.

Pompás ménesvidéki vörös asztali bor.

Literje 1 korona 20 fillér.

Kapható

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

411

Arad, Szabadság-tér.**Tisztviselők figyelmébe!****Osztr. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz József-ut 7. sz.)**

nyugdíjjogosult állami, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindegyikük egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsönügyekbendíjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó.**A világ****legtökéletesebb****szépitő szere****a Hajós-féle Ibolya-Creme.**

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bibireset, b vörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az eleg na hölgyközönségnek kedvencz szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Díszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ara egy tégelynek 1 korona. — Duppía nagyságu tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzásoktól; a bevasárlásoknál csak a Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

421

HAJÓS ÁRPAD gyógyszertárbanArad, Andrásy-tér 22., megyeházzal szemben,
továbbá minden gyógyszertár, illatszertár és drogeriában.

956—1910. tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Lipovana“ takaréks és hitelintézet végrehajtatónak 400 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehaj-tási ügyében az aradi kir. törvény-szék, illetve a m.-radnai kir. járás-bíróság területén lévő a korbesti 82. sz. tjkvben A. I. 12—13, 25—37. rsz. 378, 397, 516, 544, 567, 639, 380|a, 53, 379, 515, 545, 636, 51, 377, 508, 548|d, 635, 538|b, 357, 50, 404, 405, 507, 568, 638 hrsz. számú ingatlanokból és az A. I. 32, 39. rsz. erdő és legelő illetőségből Morár Tódor jutalékára 178 kor., a korbesti 74. sz. tjkvi A. I. 4—36. rsz. 170, 171, 491, 522|b, 546, 549, 632, 791, 757|a, 778|a, 452, 548, 551, 553, 777, 664, 489|b, 757|a, 758|c, 172, 450, 547, 550, 552, 778, 489|a, 757|b, 758|b, 789, 1270, 1271, 598, 597|a hrsz. ingatlanokból és utána járó A. I. 37, 38. rsz. a. erdő és legelő illetőségből Morár Tódor jutalékára 256 kor., a korbesti 219. sz. tjkvi A. I. 1. rsz. 52. hrsz. számú ingatlanból Morár Tódor jutalékára 832 kor. és a korbesti 220. sz. tjkvbeni A. I. 1. rsz. 380|b. hrsz. ingatlanból Morár Tódor jutalékára 56 korona mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határidőül 1910. évi május hó 7-ik napjának d. e. II órája korbest köz-ségnázához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fentirt ingatlan birtok jutalék a kikiáltási ár két harmadánál olcsóbb áron

el nem fog adadni. — Amennyiben ezen összeg el nem éretik, az árverést a kiküldött felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság.

M.-Radnan, 1910. február hó 18-án.

Polgár,

kir. járásbíró.

1655

5310—1910. kh.

Hirdetmény.

Hartmann János aradi lakos Boros Béni-tér 7.sz. a. telkén famegmunkáló gépek felállítására telep- engedély iránt folyamodván az 1884. évi XVII. t.-c. 27. §-a értelmében a telephelyszin tárgyalására határidőül folyó évi április hó 14 ik napjának d. e. 11 órájára kütüzetik.

Arad, 1910. évi március hó 30.

1654

Sarlot,

főkapitány.

Boros Béni-tér 20a. sz. alatt még csak egy rőfös üzletnek igen alkalmas 1667

bolthelyiség**f. é. május hó elsejétől kezdődőleg bérbe adandó.****Értekezhetni Laendler Aladár gőzfűrészt irodájában.****Gróf Potocki uradalom Gurahoncon**

ajánlja kitünő minőségű

tüzi fáját,

II. m. I. és II. osztalyu bükk és cserhasábot, valamint I. oszt. dorongfát, mindenkor a legmértányosabb árban. Ugyanott kapható szőlőkaró, épületfának tölgyfa, valamint erdei- és mezei iparvasutakhoz kitünő minőségű talpfa.

Érdeklődőknek az uradalom mindenkor szivesen szolgál részletes árajánlattal.

1659

Kérem a cégre figyelni!

Bolezni Károly

uri és női cipészete

ARAD, Forray-utca (Román-templom épület.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktáron tartok saját készítményű kész uri-, női-, flu- és leány-cipőket jutányos áron.

Készíték mérték után a legkényesebb igényeknek megfelelő cipőket. Csak jó anyagot használok. Uri- és női-cipők fejelését és talpátását a legnagyobb figyelemmel és a legjutányosabb árak mellett készítem.

1514

Jó munka! Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!
Szíves megkeresést kér, teljes tisztelettel Bolezni Károly, cipésmester.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák**és VALÓDI
ezüstárak**

nagy raktára.

ARAD,

Andrássy-tér 14.

Ajánlom saját termésű
kiváló**hegyi boraimat,**

valamint saját főzésű cognac, szilva- és törköly pálinkáimat, ugyszintén kiváló rác ürmöst, palackokban, bármilyen mennyiségben házhoz szállítva. — Telefon 297.

Quirini Sándor

szőlőbirtokos. 281

Aulich Lajos-utca 7e. sz.

SZŐLŐ OJTVÁNYOK

fajtiszta Rip. portalis alanyra ojtva, sima ojtványok mustos tehér és piros chassa, muskát

Csabagyöngye

utóbbi igen finom

csemege faj

érik július havába.

Megrendelhető

Palkó Lázárszőlő és borgazdasága
Pankota.

247

1199 **Értesítés.**

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

**néhai Barthl János
lakatos üzletét**

saját nevem alatt fiamnak ifj. Barthl Jánosnak vezetése mellett tovább folytatom és mindennemű e szakmába vágó munkát és javításokat elvállalok és pontosan eszközök. Tisztelettel

**özv. Barthl Jánosné
Arad, Rákóczi-utca 9.**

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

czipész-üzletemet

műhelyemmel együtt

**Boros Béni-tér 9. sz.
alá helyeztem át,**

hol raktáron tartok saját készítményű mindennemű női- és férfi-cipőket legjutányosabb árak mellett.

Mérték utáni rendeléseket izléses kivitelben pontosan elkészíték ugyszintén javításokat is.

További szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Czernóczky Imre,

uri és női cipész. 561

Értesítés!

Van szerencsénk ugy a helybéli, mint a vidéki nagyrészt közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

**mosó és fényvasaló intézetet
nyitottunk.**

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kényeseket, férflingeket és bármilyen fehéreneműket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosó osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 404

**Alkalmi vételek
és eladások****ékszertárgyakban**

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész 601

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulákarany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb áron megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Zimbró községben egy jó forgalmu

**szatócs üzlet
korcsmával**

1910 május 1-étől bérbeadtik.

Érdeklődők forduljanak 1637

Gróf Zselenski zimbrói erdőkezelőségéhez
Gurahonczon.**Tégla kapható**alulirotnál, valamint
újonnan építendő ::**háza kölcsön is.**

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 1633

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

Alapított 1888. évben.

Várhoi László

uri- és női cipész.

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota a leányiskolával szemben.

Van szerencsém a t. helybéli és vidéki közönség figyelmét felhívni 19 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező tavaszi időnyre beszereztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben, előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös áron kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

481 **Várhoi László.****Aki szép akar lenni,**

aki üde, rózsás, bársonyfinom arcot óhát, az ne használjon egyebet, mint az általánoskedveltségnek örvendő

Rogátsy-féle Pipere-Boraxot.A fürdővízbe keverve, a testnek ruganyoságot, üdeséget és frisséget kölcsönöz. A gyermek testét edzi és megátalja a gyakori fájdalmas kipállást. **Ráncok, szepők, májfoltok, pörse-
nések és miteszerek eltávolítására** a legbiztosabban ható szer.**Mint háziszer**szintén a legmelegebben ajánlíható a **Rogátsy-féle magyar Pipere-borax**, amely a fogak fehéritéséhez épen úgy, mint a torokgyulladások, sebesedések gyógyításához, valamint szájbüsz eltávolításához, paratlan sikerrel alkalmazható. Mosásnál határozottan nélkülözhetetlen, mert anélkül, hogy a fehéreneműnek a legesekélyebb ártalmára lenne, annak vakító fehérséget és fényességet kölcsönöz.

— Egy doboz ára 30 és 75 fillér. —

Próba doboz 15 fillér.

Rogátsy-féle borax-crém ... 1.- kor.
Rogátsy-féle borax-szappan ... 80 "
Rogátsy-féle borax-puder ... 1.20 "
Rogátsy-féle borax-fogcrém ... 50 "

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. —

Készíté: 451

Rogátsy Kálmán drogériája

Budapest, VI. Rákóczi-utca 10.

Csak Rogátsy névvel valódi!

A hölgyközönség szíves figyelmébe!ajánlom a most megérkezett tavaszi
Párisi, Bécsi, Prágai**női kalap modelleket.**

Kiváló tisztelettel

Salzer Nelly

Szabadság-tér 10., földszint.

1304

Új fényképészeti műintézet.

A n. 6. közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a

Szabadság-tér 16. sz. a. (Domány-palota)

teljesen újonnan berendezett és a drezdai fény-

képészeti kiállításon kitüntetett gépekkel felszerelt

fényképészeti műintézetet nyitottunk.

Hosszu évek során szerzett tapasztalataink, melyet helyben Weisz Hugó ur, valamint Német-

ország u. m. Berlin, Stettin, Boroszló stb. nagyobb műintézeteiben szereztünk, biztosítja munkánk kiválóságát. 1646

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtunk

kiváló tisztelettel

Stojkovits és Békés

4852—1910. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrhatalósága által az aradi állami mértékhitelítő hivatalban az 1910. év folyamán megtartandó időszakos mértékhitelítés sorrendje a következőkben tétetik közzhírré:

I. Az időszakos hitelítés rendje Aradon. (Az időszakos mértékhitelítés az alább felsorolt napokon d. e. 8, d. u. 2 órakor az állami mértékhitelítő hivatalban végeztetik el.)

a) Az I. kerületben lakó felek részére. Andrassy-tér: 1—6. házszám május 2. 7—11. házszám május 3. 12—16. házszám május 4. 17—20. házszám május 9. 21—25. házszám május 10. Batthyány-utca május 11. Dessewfy-utca május 11. Deák Ferenc utca: 1—15. házszám május 17. 16—25. házszám május 18. 25—45. házszám május 19. Erzsébet királyné-körút május 23. Fábrián-utca május 23. Ferenc-tér 23. Józsefőherceg-ut: 1—10. házszám május 24. 11—20. házszám május 24. Kazinczy-utca május 25. Karolina-utca május 25. Kossuth-utca: 1—15. házszám május 30. 16—30. házszám május 31. 30—45. házszám jun. 1. 46—70. házszám jun. 2. Kis-utca jun. 6. Kőlcsey-utca jun. 6. Luther M.-utca jun. 6. Maros-utca jun. 6. Petőfi-utca jun. 7. Révay-utca jun. 7. Salacz Gy.-utca jun. 7. Sz. László-utca jun. 7. Széchényi-utca junius 7. Varjassy-utca jun. 8. Wesselényi-utca jun. 8. Weitzer János-utca: 1—10. házszám jun. 9. 10—20. házszám jun. 9.

b) A VI. kerületben lakó felek részére. Demeter-utca jun. 13. György-utca jun. 13. Kasza-utca: 1—30. házszám jun. 14. 31—60. házszám jun. 14. Magyar-utca jun. 15. Mihály-utca jun. 15. Miklós-utca jun. 15. Nagy Sándor-utca jun. 15. Sarló-utca: 1—25. házszám jun. 20. 26—50. házszám jun. 21. Vécsey-utca jun. 22. Schweidel József-utca jun. 22. Vásárhely-utca jun. 22. Választó-utca jun. 22. Andrényi Károly-utca jun. 22. Honvédlaktanya jun. 22.

c) A VII. kerületben lakó felek részére. Béla tér jun. 27. Boros Béni-tér: 1—3. házszám jun. 27. 4—8. házszám jun. 28. 8—11. házszám jun. 30. 12—15. házszám jul. 4. 16—19. házszám jul. 5. 20—23. házszám jul. 6. 24—29. házszám jul. 7. Dezső-utca jul. 11. Dohány-utca jul. 11. Duganits-utca jul. 11. Erdélyi-ut jul. 11. Erzsébet-utca jul. 12. Fa-utca jul. 12. Gaál László-utca jul. 12. Kalász-utca jul. 12. Leiningen-utca jul. 13. Lenkey-utca jul. 13. Lövész utca jul. 13. Miksa-utca jul. 13. Miksa-utca jul. 14. Mosóczy-telep jul. 14. Munkácsy M. utca jul. 14. Nádor-utca jul. 14. Nagyvárad-ut jul. 18. Orczy-utca jul. 19. Bv. P. Pécskai-ut: 1—10. házszám jul. 20. 11—20. házszám julius 21. Radnai-ut: 1—10. házszám jul. 25. 11—20. házszám jul. 26. 21—30. ház szám jul. 27. 31—40. házszám jul. 28. Simándi-ut aug. 2. Szél-utca aug. 2. Téli-utca aug. 2. Török Gábor-utca aug. 2. Vas-utca aug. 2. Vásártéri-ut aug. 2. Várház aug. 3. Órházak aug. 3. Különböző helyek aug. 3.

d) A IX. kerületben lakó felek részére: S. Borju-utca aug. 4. Cigánytelep aug. 4. S. Iskola-utca aug. 4. Koszoru-utca aug. 4. S. Pécskai-ut aug. 8. P. Pécskai-ut aug. 8.

e) A X. kerületben lakó felek részére: Csorda-utca aug. 9. Kovács-utca aug. 9. Szeget-utca aug. 9. Szerb-utca aug. 9. Temető-utca aug. 9. Templom-utca 1—30 házszám aug. 10. d. e., 30—60 házszám aug. 10. d. u. Tanyak aug. 11.

II. Javításba utalt mértékek újból való bemutatására fentartott napok: Május 12—14, május 27—28, junius 8—4, janius 16—18, junius 23—25, julius 1—2, julius 8—9, julius 15—16, julius 22—23, julius 29—30, augusztus 1, augusztus 5—6, valamint a javításba utalt mértékek újból való bemutatására a díjnyugtákon határidőül kitűzött napok.

A) Az időszakos hitelítésre kötelezett felek különös kötelezései: Az 1907. évi V. törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226 sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet az időszakos hitelítésre kötelezett felekre a következő különös kötelezettségeket állapítja meg:

a) Az időszakos hitelítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, portól és rozsdától menteseknek — egyszerűen jókarban levőknek — kell lenniök, különben hitelítési eljárás alá nem bocsáttálnak. (45. §)

b) Az időszakos hitelítés alkalmával tartoznak a felek összes mértékeiket és mérőeszközöiket bemutatni tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban. (46. §)

c) A 100 kg.-ot meghaladó terhelhetőségű hidmérlegek tulajdonosai, — amennyiben ily mérlegeiknek helyszínén való hitelítését kívánják — valamint az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terhelhetősége $\frac{1}{2}$ -ad részének megfelelő terhet tarasuly, jól égetett téglá vagy kockakő alakjában a mértékhitelítők rendelkezésére bocsátani, valamint a szükséges munkaerőről gondoskodni. (42. és 43. §§)

B) Büntető határozatok: Az 1907. évi V. törvénycikk 32. és 33. §-ai a mértékügyi kihágásokra vonatkozólag a következő büntetéseket állapítják meg:

32. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év nem telt el, 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki a közforgalomban a törvény I. fejezete értelmében meg nem engedett mértéket vagy mérőeszközt használ;

b) aki oly mértéket vagy mérőeszközt, amely a jelen törvény értelmében hitelítendő, vagy időszakos hitelítési kötelezettség alá esett, szabályszerű hitelítés illetve az időszakos hitelítés nélkül forgalomba bocsát, vagy használatlanul, de az első hitelítés bélyegével is nem látva, eladásra készen tart;

c) aki vendéglőben, korcsmában, kényházban vagy más nyilvános helyiségben bort, sört vagy egyéb szeszes italokat a jelen törvény 28. §-a rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivőedényekben szolgáltat ki fogyasztásra.

d) aki a 24. §-ban meghatározott kivételes eseteken kívül szabályszerű jelzéssel is nem látott hordóban bort, sört vagy egyéb szeszes italokat forgalomba hoz.

33. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt el, 4 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki bár hitelítést, de oly mértéket vagy mérőeszközt használ a közforgalomban, amelyről tudta vagy köteles gondossággal mellett tudnia kellett volna, hogy a törvényes követelményeknek meg nem felel.

(Ezen büntető intézkedés alkalmaztatik azon felekre, akiknek mértékei és mérőeszközei az 1908. évi 10 226 sz. kereskedelemügyi miniszteri rendeletben megállapított ugynevezett büntető hibahatárokat meghaladó mértékben hibásnak találtatván: a vétkes könyelműség esetének fenforgása megállapítható.)

b) aki a törvény 16 §-a utolsó bekezdésének rendelkezése ellenére, az általa javított (módosított vagy igazított) mértékben vagy mérőeszkön levő hitelítési bélyegét meg nem semmisíti;

c) aki oly nördöt, amelyben bor vagy sör forgalomba kerül olyan javításnak vet vagy vett alá, amely a nördő tartalmát a rendeletileg megállapított hibahatárokon felül megváltoztatja és rajta az előző bélyegét meg nem semmisíti, vagy meg nem semmisítetteti.

C) Megjegyzések a visszautasított mértékek javítását illetőleg: Az időszakos hitelítés alkalmával hibásnak talált s így visszautasított mértékek és mérőeszközök javításával bármely ahhoz értő iparos megbízható.

A mértékhitelítővel egyidejűleg az időszakos hitelítés központokban esetleg megjelenő idegen mértékjavító iparosok a mértékhitelítővel való együttműködésre semmiféle külön engedélyvel vagy felhatalmazással nem bírnak, velök semmi összeköttetésben nem állanak s az időszakos hitelítést foganásító mértékhitelítők nincsenek feljogosítva arra, hogy a hibás mértékek kijavíttatása céljából iparost a feleknek ajánljanak.

A hibás mértékek és mérőeszközök azonnal való kijavíttatása különben is felesleges, egyrészt azért, mert a kijavított mértékek és mérőeszközök újra való megvizsgálására és hitelítésére az időszakos hitelítési körutat végző mértékhitelítőnek rendszerint amugy sincs ideje, másrészt, mert a hibás mértékek és mérőeszközök kijavítására és hitelítésére hosszabb határidő engedélyeztetik.

Arad, 1910. március hó 29-én.

Sarlot,

főkapitány.

Angol női divattermemet

nyeknek is megfelelő **kosztümekeket** legizlésebb szabás szerint, gyorsan és szolidan elkészíteni.

Szíves látogatást kér, kitűnő tisztelettel

1335

KÖVESDY LAJOS

női szabó. ARAD, Deák Ferencz-u. sz. 9.

ajánlom az igen tisztelt úri hölgy közönség szíves figyelmébe. Számos évi tapasztalataim alapján módomban áll a modernül berendezett salonomban a legkényesebb igény

Jégszekrényeim!

Az ideai jéghiányra való tekintet'el sikerült egy új jégszekrényt gyártanom, amely keves jégszükséglettel **kitűnően hűtenek.**

Hentesek, meszarosok, vendéglősök és magánosok szives figyelmébe ajánlom

jégszekrény árjegyzékemet,

melyet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Használt jégszekrények ujakra becsereltetnek és kijavítva ismét jutányos árért eladatnak.

Kohn József,

bádogos, vízvezeték berendező
ARAD.

Gyártelep Batthyányi-utca 32.
Üzlet Andrassy-tér 13.

Yárosi és megyei telefon 333. 453

148—1910. szám

Fölvételi pályázat.

A vallás- és közokt. miniszter urnak 24251. sz. rendelete értelmében az 1910—11. iskolai évre az aradi állami tanítóképző-intézet első osztályába 30, a másodikba 30, a harmadikba 31, a negyedikbe 30 tanuló veszünk fel.

A kedvezmények osztályonként a következőképen oszlanak meg:

O s z t á l y		I.	II.	III.	IV.
1	Egész díjas...	5	7	6	11
2	Fél díjas ...	5	8	12	6
3	Ingyenes ...	10	5	4	7
4	Ösztöndíjas...	2	4	5	1
5	Bejáró segítség nélkül ...	8	11	4	5

Az egész díjasok havi 30, a féldíjasok havi 15 koronát fizetnek élelmezési díj címen az intézet pénztárába. Egy-egy ösztöndíj évi 100 korona.

Az egy koronás bélyeggel ellátott kérvényekhez a következő okmányok csatolandók: 1. születési bizonyítvány; 2. tiszti orvosi bizonyítvány folyamodonak a tanítói pályára alkalmas voltáról; 3. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a folyó iskolaévi értesítő; 4. hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról s a kiskorú gyermekek számáról.

Az első osztályba csak olyan éptestű és zenei hallással bíró tanulók vétetnek fel, akik 14. életévüket már beöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s annyi előképzettséget igazolnak amennyit a felső nép- és polgári iskola, a gimnázium és reáliskola alsó négy osztályának sikeres elvégzése nyújt.

A vallás és közokt. miniszterhez címzett folyamodványokat az előirt okmányokkal együtt 1910. május 31-ig kell az aradi állami tanítóképző-intézet igazgatóságánál beadni. Folyamodó világosan tüntesse fel folyamodványán lakóhelyét, az utolsó postát és a vármegyét. 1668

Arad, 1910. április 8-án

Láng Mihály,

igazgató

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szőpítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. — Margit-pouder 1.20.

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

Egy jóforgalmu

kávéház

nagy mellékhelyiségekkel teljesen berendezve, betegség miatt

bérbeadó

Bővebbet Arad, Szent Pál-utca 1676 10 szám alatt.

Biróiárverésen

április hó 12-én délután 4 órakor Asztalos Sándor-utca 1. sz. házban

levő üzlethelyiségben különféle férfi- és női-kelmék, kézmű-árak és üzleti felszerelések készpénzfizetés mellett el fognak adatni. 1658

Van szerencsém a tisztelt vevőimet, valamint a nagyközönséget értesíteni, hogy veszek a legmagasabb árbau és eladok uraságoktól és zálogházból, keveset használt

férti-ruhákat, butorokat

bármily kicsi, vagy nagy mennyiséget, háló- és ebédlőszoba berendezéseket, bolti álmányokat, vertheim szekrényt, rezet, olmot, vasat, fémárakat, régiségtárgyakat, ezen felsoroltak míg a készlet tart, nagyon olcsón kaphatók, mert május havától nyitott üzletet nem fogok tartani, csak privát házból fogom árusítani. Meghívásra kívánatra egy levelező-lap által, helyben valamint vidékre megyek.

Tisztelettel

Herzfeld Gyula

1672

Asztalos Sándor-utca

5541—1910. kh. sz.

Hirdetmény.

Az évenként nyári mezei munkára elszegődő munkások egy része trachomával fertőzött vidékről való, s ezen trachomás munkások az uradalmakban és egyéb földbirtokokon nem részesülnek kellő gyógykezelésben és ezáltal a

többi munkásokat is megfertőzik. Ennélfogva a magyar királyi belügyminiszterium 29500—1910. sz. körrendelete alapján felhívom a törvényhatóság területén levő uradalmak, földbirtokok tulajdonosait és egyéb munkaadókat, akik a nyári mezei munkák végzésére nem helybeli munkásokat szerződtetnek, hogy ezen munkások megérkezését mindenkor haladéktalanul jelentsék be, hogy azok között lévő trachoma betegek megfelelő gyógyításáról gondoskodhassak, mert ellenesetben a mulasztót szigorú pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással fogom büntetni.

Arad, 1910. évi április hó 2-án.

Sarlot,
főkapitány.

5772—1910.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 500/III—3/1910. számú rendelete alapján közhírré tesszük, hogy a Németbirodalommal 1905. évi január hó 25-én kötött és 1906. évi március hó 1-től számítandó hatályllyal a törvényhozás további intézkedéséig életbe léptetett állategészségügyi egyezmény folytatólag érvényben marad.

Az erre vonatkozó földművelésügyi rendelkezések, valamint a fentjelzett egyezmény egész terjedelmében az „állategészségügyi Értesítő” 1000 számában vannak közzétéve, mely nyomtatvány az érdeklődőknek portómentesen meg fog küldetni, ha eziránt a m. kir. földművelésügyi miniszterium III/3. ügyosztályához címzett levélben vagy levelezőlapon fordul és pontos címét közli.

Arad, 1910. évi március hó 19.

A városi tanács.

4658—1910. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy egy előfordult veszettségi eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. március hó 16-tól számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való el-látását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint I.-sőfoku állategészségügyi hatóságtól.

Arad, 1910. évi március hó 16.

Sarlot,
főkapitány.

Olcsó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Vászon maradékok minden árban!

A tavaszi idényre! Ajánljuk
nagyválasztéku szövet, delain,
zephir és karton raktárunkat
a legolcsóbb árakon.

Fegyházban kötött harisnyák.

Zálogházbólgyémánt és brillians fülbevalók
és gyűrűk, aranyláncok, minden-
féle ékszereket ezüstneműeket ki-
váltak és veszek. Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 508**Edelsinn**Sie haben Brief postlagernd unter
„Edelsinn 83.“**Kördök**30 litertől 60 hektoliterig minden-
féle nagyságban, bármily mennyi-
ségben azonnal kaphatók Grill
József kádarmesternél Világos,
Telefon 14. 1670**2 modern sarokház**eladó. Egyik 12, a másik 14 ezer
korona. Vételhez az egyikhez 2 a
másikhoz 3000 K. szükségeltetik.
Cím a kiadóhivatalban. 1596**Gazdatiszt**vagy ehhez hasonló állást keres
szerény igényű, kis családú, nős,
20 évi gyakorlattal bíró keresz-
tény vallású egyén. Beszél magya-
rul, tótul és románul. Ajánlatok
Paulik Pál címen Maroscsapó,
Kisküküllőmegye intézendők. 1669**Szatócsüzet**jóforgalmu egyedül, vagy ugyan-
azon házban levő korcsmaüzlettel,
tekepályával bérbeadó, vagy a ház
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1671**Egy jó karban lévő**szivattyus kutat megvételre kere-
sek. Kézsmárky és Simon. 1678**Beolvasónő**Kristyóry János és Fia sütődéjébe
felvétetik. 1674**Jutányos árért varrok**fehérneműt, valamint a zsurozást,
himzést, slingelést, horgolást és
javításokat is, esetleg házhoz is
megyek. Cím Tóth Lujza, Kasza-
utca 34. 1675**Biztosítási ügyekben**jártas ügyes üzletszerző felvétetik
József főherceg-ut 1. sz. 1677**Gazdasszonynak**ajánlkozik özvegy nő, szerény,
megbízható, jól főz, magányos ur-
hoz vagy paphoz. Csakis vidékre
Cím a kiadóban. 1678**Csípkeverést**(klóplizést) alaposan tanít lakásán
felntteknek is okl. kézimunka
tanítónő, esetleg házhoz is megy.
Flórián-u. 12. 230**Ka cigarettázik**használjon Progress szivarkahü-
velyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb.
K. 2-40. Egyedül kapható Ingusz I.
és Fia könyv- és papirkereskedé-
sében Arad, Andrassy-tér 16. és
Weitzer János-utca. 1651**Eladó szőlő.**Kovaszinon, motoros megállóhoz
közel circa 9 magyar hold kitünő
fekvésű, a legjobb borszőllő fajok-
kal beültetve, teljesen termő, nagy
pince, pince felszerelés és kolná-
val eladó. Bővebbet Hercegh László-
nál, Andrényi vasúzet. 1624**Keresek**egy német kisasszonyt a délutáni
órákra 12 éves leánykám mellé.
Cím: Dr. Villányi Izidor, Boros
Béni-tér 7. 1657**Eladó**a waggongyár műhelybontásaiból
ablak üveg, alkalmas ablaküvege-
zésre és kerti üvegházakhoz, stb.
továbbá igen jó vasablakok több-
féle méretben eladó. Bővebbet a
helyszínen. 1666**Egy teljesen jó karban lévő**eső vizes kádat (2-3 hektósat)
megvételre keresek. Cimeket a
kiadóba kérek.**4 magyar hold szőlő**Gyorokon, a motor megálló köze-
lében, új kolnával és az összes új
kellékekkel más vállalat miatt
azonnal eladó. Cím Titizer András
Arad-Gáj, Gőzmalom tulajdonos.
1635**10 perccel**a vonat érkezése után házhoz szál-
litjuk az összes fővárosi napilapo-
kat havonként vagy negyedéven-
kénti előfizetésre, valamint szá-
monként is. Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedése Arad, Andrassy-tér 16.
671**Angol hölgy,**ki franciául s németül is beszél,
hajlandó lakásán angol órákat
adni. Miss Smith Arad, Weitzer
János-utca 15. Gásza Sándornál.
1632**Mosó és fényvasaló intézetben**ügyes tanulóleány felvétetik. Arad,
Bocskay tér 3. Zsidó iskola mel-
lett. 1615**Saját termésű**kitünő minőségű gyoroki boraimat
palackokban, új bor literje 28 kr.,
6-bor 1906. évi 40 kr. 1908. évi
84 kr-ért árusítom. Polyák Lajos,
Teleky-utca 14. 1072**Salon bútor**és lámpák eladók. Furray-utca 2.
a földszint. 1606**Lakás**két szoba, konyha, csukott gang
kiadó. Demeter-utca 111a. 1599**Elárnyítónők**azonnal alkalmazást nyerhetnek. A
papir- és könyvszakmában járta-
sok előnyben részesülnek. Bőveb-
bet a kiadóhivatalban. 1644**Lakás!**A Szt.-Pál-utca 3. számú házban
az első emeleten lévő 3 utcai szoba
és alkoból álló lakás november
hó 1-től, esetleg már július hó
1-től kiadó. Bővebbet a háztulajdo-
nosnál, a házban. 1642**Remington írógép**javított, kifogástalan, olcsóért el-
adó. Cím a kiadóhivatalban. 1630**Különbejárati**modernül butorozott szobát kere-
sek belvárosban lehetőleg fürdő-
szoba használattal. Cím a kiadó-
hivatalban.**Egy jó karban lévő**himzett zongora terítő jutányosan
eladó. Cím a kiadóban.**Kezdő fizetéssel**gyakornok kerestetik. Ajánlatok
„Gyakornok“ jellegével a kiadóhi-
vatalba kéretnek.**Végre megjelentek**Dóczy, Fráter és Balázs nótás-
könyvei, melyek együttesen, tok-
ban 5, külön 2 koronájával kap-
hatók. A magyar dalköltészet e
több, mint 100 koronát érő gyön-
gyei csak rövid ideig lesznek ez
olcsó kiadásban forgalomban. Ron-
gált dobozu levélpapírok minden el-
fogadható árban kaphatók. Vidékre
pontos kiszolgálás. — Kerpel Izsó
könyvkereskedése, Aradon. 525**Egy gépirónő**állást keres, ki Monarch, Reming-
ton, Ideál és Adler gépeken ír.
Cím Demeter-u. 25. sz. 1628**Modern**földszinti v. első eme-
leti uri lakás kerestetik
a főtéren vagy annak
közvetlen közelében. A
lakás 5 szép szoba, elő-
szoba, fürdőszoba és
megfelelő mellékhelyi-
ségekből állhat. Ajánla-
tokat lakás jellegével a
kiadóhivatal továbbit.
487**Szakácsnő,**ki jól főz és ügyes, tiszta szoba-
leány azonnali belépéssel kereste-
tik. Cím a kiadóhivatalban.**Telefon 348.****Husserl Manó**
bádogos

vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.**Jóforgalmu**kávémérés haláleset miatt azonnal
eladó. Bővebbet Boros Béni-tér
20., kávémérésben. 1604**Két szobás utcai lakás**zárt folyosó és hozzátartozókkal
a belvárosban május 1-től kiadó.
Cím a kiadóban. 1611**Önnek óvni kell a
feleségét.**Minden család részére legfonto-
sabb illusztrált könyv a tubó gyer-
mekáldás ellen, melynek eredmé-
nyét a hálaíratok ezrei igazolják,
diskréten küldöm 90 fillér magyar
levél bélyegért. Frau Anna Kaupa,
Berlin. S. W. 286. Lindenstr. 51.**Hirdetmény.**Kovaszinc-hegyközsége
közhírré teszi, hogy a hegyszéki
rendes**közigyűlést**folyó évi április hó 18-án d.
e. 9 órakor tartja meg, melyre
a szőlőbirtokosok tisztelettel
meghivatnak.**Tárgy:**

1. Mult évi számadások meg-
vizsgálása.
2. Csőszök elleni fegyelmi ügy.
3. Kerítések ügyében indítvány.
4. Indítványok.

1656 Tisztelettel
Hegyközségi előjáróság.Képekrettek, írómappák,
díszes és egyszerű könyvbe-
kötések és minden e szakba-
vágó munkákat készítünk
kiválóan felszerelt könyv-
kötészetünkben, hol e mun-
kálatakat kitünően képzett
szakmunkások végzik. Aradi
Nyomda Részvénytársaság,
Arad, József főherceg-ut 23.